

N. 26

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 779.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Discussion) :

Projet de loi de redressement relative aux pensions du secteur public.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Clercq, rapporteur, Vanderpoorten, le chevalier de Stexhe, De Smeyter, Lahaye, Vangeel, de Bruyne, Storme, M. Mainil, ministre des Pensions, p. 779.

Discussion et vote des articles :

A l'article 3bis (nouveau). — *Orateurs*: M. De Smeyter, M. Mainil, ministre des Pensions, MM. Wyninckx, Vanderpoorten, p. 790.

A l'article 4bis (nouveau). — *Orateurs*: M. Vanderpoorten, M. Mainil, ministre des Pensions, p. 792.

A l'article 5. — *Orateurs*: M. Vanderpoorten, M. Mainil, ministre des Pensions, p. 793.

A l'article 5bis (nouveau). — *Orateurs*: M. Vanderpoorten, M. Mainil, ministre des Pensions, p. 794.

A l'article 8bis (nouveau). — *Orateurs*: le chevalier de Stexhe, M. Mainil, ministre des Pensions, M. Vanderpoorten, p. 795.

Proposition de loi modifiant la loi du 5 janvier 1977, portant émission d'une deuxième tranche d'emprunt du Fonds belge-congolais d'amortissement et de gestion et réglant les problèmes relatifs aux emprunts en francs congolais « Dette coloniale 4 1/4 p.c. 1954-1974 » et « Dette congolaise 4 p.c. 1955-1975 ».

Ajournement. — *Orateur*: M. Lahaye, p. 796.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 796.

PROJET DE LOI (Vote) :

Projet de loi de redressement relative aux pensions du secteur public, p. 796.

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 779.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren De Clercq, rapporteur, Vanderpoorten, ridder de Stexhe, De Smeyter, Lahaye, Vangeel, de Bruyne, Storme, de heer Mainil, minister van Pensioenen, blz. 779.

Beraadslaging en stemming over de artikelen :

Bij artikel 3bis (nieuw). — *Sprekers*: de heer De Smeyter, de heer Mainil, minister van Pensioenen, de heren Wyninckx, Vanderpoorten, blz. 790.

Bij artikel 4bis (nieuw). — *Sprekers*: de heer Vanderpoorten, de heer Mainil, minister van Pensioenen, blz. 792.

Bij artikel 5. — *Sprekers*: de heer Vanderpoorten, de heer Mainil, minister van Pensioenen, blz. 793.

Bij artikel 5bis (nieuw). — *Sprekers*: de heer Vanderpoorten, de heer Mainil, minister van Pensioenen, blz. 794.

Bij artikel 8bis (nieuw). — *Sprekers*: ridder de Stexhe, de heer Mainil, minister van Pensioenen, de heer Vanderpoorten, blz. 795.

Voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977, houdende uitgifte van de tweede tranche van de lening van het Belgisch-Kongolees Fonds voor delging en beheer en tot regeling van de problemen betreffende de leningen in Kongolese franken « Koloniale schuld 4 1/4 pct. 1954-1974 » en « Kongolese schuld 4 pct. 1955-1975 ».

Verdaging. — *Spreker*: de heer Lahaye, blz. 796.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde, 796.

ONTWERP VAN WET (Stemming) :

Ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen, blz. 796.

QUESTION ORALE DE M. DE MEYER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES CLASSES MOYENNES ET DU PLAN SUR « LA CONSULTATION DU CONSEIL D'ETAT CONCERNANT LE PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE AUX CLASSES MOYENNES » :

Orateurs: M. De Meyer, M. D'Hoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 797.

QUESTION ORALE DE M. DE MEYER AU PREMIER MINISTRE SUR « LA CONSULTATION DU CONSEIL D'ETAT CONCERNANT LE PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE A LA MODERATION DES REVENUS » :

Orateurs: M. De Meyer, M. D'Hoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 797.

QUESTION ORALE DE M. TILQUIN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR « LA SITUATION DRAMATIQUE DE L'INDUSTRIE TEXTILE WALLONNE » :

Orateurs: M. Tilquin, Mme De Pauw-Deveen, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise, p. 798.

QUESTION ORALE DE MME SMITT AU MINISTRE DE LA PREVOYANCE SOCIALE ET DE LA SANTE PUBLIQUE SUR « LES DIFFICULTES FINANCIERES DE L'ŒUVRE NATIONALE DE L'ENFANCE » :

Orateurs: Mme Smitt, M. D'Hoore, ministre de la Prévoyance sociale et de la Santé publique, p. 798.

QUESTION ORALE DE M. E. GUILLAUME AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR « L'ETAT LAMENTABLE DANS LEQUEL SE TROUVE LE PANORAMA DE L'YSER DU PEINTRE BASTIEN » :

Orateurs: M. E. Guillaume, M. Swaelen, ministre de la Défense nationale, p. 799.

QUESTION ORALE DE M. HISMANS A M. BUSQUIN, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « DES DOTATIONS ET CREDITS DESTINES AUX BATIMENTS SCOLAIRES » :

Orateurs: M. Hismans, M. Mainil, ministre des Pensions, p. 799.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 800.

Le gouvernement. — Projet de loi relative à la création d'un Fonds de la Coopération au Développement et d'un Fonds des Prêts à des Etats étrangers.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 800.

M. Storme. — Proposition de loi relative à l'annulation des sentences arbitrales.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE MEYER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN MIDDENSTAND EN VAN HET PLAN OVER « DE RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE OVER HET ONTWERP VAN HERSTELWET INZAKE DE MIDDENSTAND » :

Sprekers: de heer De Meyer, de heer D'Hoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 797.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE MEYER AAN DE EERSTE MINISTER OVER « DE RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE OVER HET ONTWERP VAN HERSTELWET INZAKE INKOMENSMATIGING » :

Sprekers: de heer De Meyer, de heer D'Hoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 797.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER TILQUIN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER « DE DRAMATISCHE TOESTAND VAN DE WAALSE TEXTIELNIJVERHEID » :

Sprekers: de heer Tilquin, Mevr. De Pauw-Deveen, staatssecretaris voor het Brussels Gewest, toegevoegd aan de minister van het Brussels Gewest, blz. 798.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVR. SMITT AAN DE MINISTER VAN SOCIALE VOORZORG EN VOLKSGEZONDHEID OVER « DE KASMOEILJKHEDEN VAN HET NATIONAAL WERK VOOR KINDERWELZIJN » :

Sprekers: Mevr. Smitt, de heer D'Hoore, minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid, blz. 798.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER E. GUILLAUME AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER « DE ERBARMELIJKE STAAT VAN HET IJZERPANORAMA VAN SCHILDER BASTIEN » :

Sprekers: de heer E. Guillaume, de heer Swaelen, minister van Landsverdediging, blz. 799.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HISMANS AAN DE HEER BUSQUIN, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING, OVER « DOTATIES EN KREDIETEN BESTEMD VOOR DE SCHOOLGEBOUWEN » :

Sprekers: de heer Hismans, de heer Mainil, minister van Pensioenen, blz. 799.

ONTWERP VAN WET (Indiening):

Bladzijde 800.

De regering. — Ontwerp van wet met betrekking tot het oprichten van een Fonds voor Ontwikkelingssamenwerking en van een Fonds voor Leningen aan Vreemde Staten.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 800.

De heer Storme. — Voorstel van wet houdende nietigverklaring van scheidsrechterlijke uitspraken.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Mesotten et Bogaerts, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Mesotten en Bogaerts, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 05 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

MM. Lambiotte, Bertrand et Van der Elst, en mission à l'étranger; Kevers et De Bondt, malades; Désir, Lutgen, Dalem, Féaux et Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, en raison d'autres devoirs; MM. Goossens, en raison de devoirs universitaires; Hostekint, en raison de devoirs administratifs; Maes, en raison de devoirs familiaux, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Lambiotte, Bertrand en Van der Elst, met opdracht in het buitenland; Kevers en De Bondt, ziek; Désir, Lutgen, Dalem, Féaux en Mevr. D'Hondt-Van Opdenbosch, wegens andere plichten; de heren Goossens, wegens universitaire verplichtingen; Hostekint, wegens ambtsplichten; Maes, wegens familieplichten.

— Pris pour information.
Voor kennisgeving.

ONTWERP VAN HERSTELWET INZAKE OVERHEIDSPENSIOENEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE AUX PENSIONS DU SECTEUR PUBLIC

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen.

Nous abordons l'examen du projet de loi de redressement relative aux pensions du secteur public.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Clercq, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, alvorens verslag uit te brengen wil ik nog even stilstaan bij de opmerking die de heer Vanderpoorten tijdens de openbare vergadering van donderdag 22 januari 1981 heeft gemaakt in het debat over de toepassing van het Senaatsreglement in verband met verschillen die hij zou hebben vastgesteld tussen de niet-verbeterde drukproef en voorliggend verslag.

Het verbaast mij ten zeerste dat de heer Vanderpoorten met zijn ministeriële en parlementaire ervaring steunt op een niet-verbeterde proef om een oordeel te vormen.

De heer Vanderpoorten. — Dat heb ik niet gezegd.

De heer De Clercq. — Om hem behulpzaam te zijn — en ik heb de niet-verbeterde proef nog in mijn dossier — wil ik een opsomming geven van de aanvullingen en verbeteringen die in de commissie werden aangebracht. Ik kan ze als volgt samenvatten: ten eerste, vervollediging van de inhoudsopgave; ten tweede, het vermelden van de verschillende data van de samenkomsten van de commissie; ten derde, de twee verbeteringen en de rechtzetting op voorstel van voorzitter de Stexhe; ten vierde, het inlassen van de vormamendementen waar de minister naar verwijst in zijn inleiding, bladzijde 3, eerste paragraaf; ten vijfde, de data van de verschillende gehouden stemmings; ten zesde, het ordenen van de bijlagen.

De heer Vanderpoorten. — En de tekst van het ontwerp.

De heer De Clercq. — Dit bewijst, Mijnheer Vanderpoorten, dat de commissie voor de Financien zoals die voor de Justitie trouwens, met grote zorg en attentie, haar verslagen nagaat en ik kan mij dan ook moeilijk voorstellen dat oud-minister Vanderpoorten een niet-verbeterde proef ten aanzien van het goedgekeurde verslag, voorrang zou geven.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het voorliggend ontwerp is een deel van het geheel der ontwerpen, door de regering binnen het raam van de herstelmaatregelen ingediend en betreft inzonderheid de sector van de overheidspensioenen. Dit ontwerp is van beperkte omvang en bevat enkele voorstellen van dringende aard.

Een grondige bespreking moet plaatshebben ter gelegenheid van de behandeling van het ontwerp van kaderwet inzake de harmonisering van de verschillende pensioenregelingen.

Welke doeleinden worden nagestreefd door dit ontwerp?

Het ontwerp heeft een dubbel doel: enerzijds beoogt het sommige beperkingsmaatregelen: de aftopping van de hoge pensioenen én de beperking van de gevolgen van de perekwatie van de pensioenen. Anderzijds, houdt het harmoniseringsmaatregelen in inzake toegelaten beroepsactiviteit van de gepensioneerden en de bijzondere toelage.

Ten eerste, de aftopping van de hoge pensioenen.

Het ontwerp verduidelijkt in artikel 1 het toepassingsgebied van artikel 38 van de wet van 5 augustus 1978 door uitdrukkelijk de gepensioneerden te beogen die hun recht op pensioen ontleen aan een regeling die in het emeritaat voorziet.

Het gaat om de magistraten van de rechterlijke orde, alsmede om de leden van de Raad van State die een zelfde pensioenregeling genieten.

De wet van 5 augustus 1978 beoogde in artikel 50, § 2, uitdrukkelijk de emeritaatspensioenen en machtigde de Koning om het Gerechtelijk Wetboek aan te passen. Er werd van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt binnen de termijn vastgesteld voor de bijzondere machten. De regeringsverklaring bevestigt de door bedoelde wet vastgestelde bepalingen door te preciseren dat de beperking van de emeritaatspensioenen, volledig dient te worden toegepast vanaf 1 januari 1983. De toepassing van die beperkingen brengt een aantal problemen mee, die, wat de magistraten van de rechterlijke orde betreft, hoofdzakelijk verband houden met de interpretatie van de grondwettelijke waarborgen verbonden aan de uitoefening van het ambt van magistraat.

In dit verband diende onder meer te worden gewezen op het advies van de Raad van State die van mening is dat artikel 100 van de Grondwet, in zijn toenmalige stand, de wetgever niet in staat stelt het ontwerp aan te nemen. Ik kom hierop zo dadelijk terug.

De artikelen 2, 3 en 4 van het ontwerp strekken ertoe sommige opmerkingen van grondwettelijke aard tegemoet te treden. Om die reden werd de verwijzing wat het absoluut plafond betreft, naar driekwart van de maximumwedde van een secretaris-generaal van een ministerie vervangen door een absoluut bedrag, ten einde in overeenstemming te zijn met artikel 102 van de Grondwet dat zich verzet tegen een verwijzing naar een wedde vastgesteld bij koninklijk besluit en niet bij wet.

Dit bedrag is bepaald op 715 500 frank per jaar, index 114,20, hetgeen op 1 januari 1981 een bedrag betekent van 1 488 740 frank per jaar.

Artikel 5 van dit ontwerp strekt ertoe de beperking van de hoge pensioenen in versneld tempo te verwezenlijken.

Ten tweede, de spreiding van de gevolgen van de perekwatie van de pensioenen.

Artikel 8 van het ontwerp verlengt met zes maanden de periode tijdens welke de gevolgen van de perekwatie van de pensioenen van de openbare sector worden beperkt.

Het beginsel van de perekwatie van de pensioenen maakt het voorwerp uit van de wet van 9 juli 1969.

Diezelfde wet van 9 juli 1969 voorzorg reeds in een uitzondering op het beginsel van de koppeling van de pensioenen aan de welvaart, in die zin dat de Koning, in sommige gevallen, de gevolgen van de perekwatie kan beperken.

De vorige regering had beslist het beginsel van die beperking in de wet betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 te hernemen.

Daar artikel 165 van de wet van 8 augustus 1980 een dergelijke maatregel slechts voor een periode van zes maanden heeft opgenomen, wordt voorgesteld die termijn op een jaar te brengen, wat overeenstemt met de periodiciteit van de schijven bepaald bij de wet op de perekwatie van de pensioenen van de openbare sector.

Ten derde, de harmoniseringsmaatregelen.

De toegelaten beroepsactiviteit van de gepensioneerden wordt geregeld in artikel 6. Dit artikel van het ontwerp behandelt de cumulatieregeling van een rustpensioen van de openbare sector met een beroepsactiviteit.

Vanaf het begin van 1976 werd die regeling geleidelijk afgestemd op die, welke van toepassing is op de werknemerspensioenen. In die laatste regeling, wordt de uitbetaling van het pensioen volledig geschorst wanneer de gepensioneerde een beroepsactiviteit uitoefent die de toegelaten grenzen vastgesteld door de Koning, overschrijden. Aangezien de regering ter zake voorstelt in de pensioenregeling van de privé-sector, naast de schorsing, de mogelijkheid in te lassen van een gedeeltelijke vermindering van het pensioen, is het noodzakelijk te voorzien in een zelfde bepaling voor de pensioenen van de openbare sector, dit met het oog op het behoud van de eenvormigheid tussen de verschillende pensioenregelingen.

Artikel 7 van het ontwerp verleent voor het jaar 1980 een toelage ten voordele van sommige rechthebbenden op pensioenen van de overheidssector. Het betreft de categorieën van gepensioneerden, opgesomd bij de wet van 5 april 1978, die reeds voorzien had in de toekenning van een dergelijke uitkering voor 1977, en hernieuwd voor de jaren 1978 en 1979.

Het bedrag van de toelage voor het jaar 1980 werd op 1 000 frank voor een rustpensioen en op 800 frank voor een overlevingspensioen vastgesteld.

Dit zijn de voornaamste doelstellingen van het wetsontwerp met uitvoering vanaf 1 januari 1981.

De artikelen 1 tot en met 10 werden eenparig aangenomen op 15 januari 1981.

Het ontwerp werd op 20 januari 1981 aangenomen met 11 stemmen tegen 1.

De commissie voor de Financiën heeft met de grootste nauwgezetheid rekening gehouden én met de commissie voor de Justitie, én met haar advies, inzonderheid wat artikel 1 betreft en de verwijzing naar de herziening van artikel 100 van de Grondwet.

Dit blijkt trouwens uit het overleg in de commissie en de diverse beslissingen gaande over de bespreking van het ontwerp.

Volledigheidshalve vermeld ik de voornaamste teksten uit het verslag om dit te illustreren. Op bladzijde 9 vindt u volgende tekst, die een weergave is van de besprekingen op 14 januari 1981.

De voorzitter herinnert er nogmaals aan dat de voorzitter van de commissie voor de Justitie erop aangedrongen heeft dat men het advies zou inwinnen van die commissie die traditioneel bevoegd is voor het statuut van de magistratuur.

En verder:

Tot besluit van de discussie betreffende de voorafgaandelijke vraag wordt overeengekomen om daaromtrent het advies van de commissie van Justitie in te winnen.

De bespreking wordt op 14 januari 1981 opgeschort. Op de volgende vergadering van 15 januari deelt de voorzitter van de commissie voor de Justitie mede dat deze commissie onmiddellijk bijeengekomen is en dat zij na een uitgebreide bespreking het volgende advies heeft aangenomen met 15 stemmen, bij 3 onthoudingen: «de behandeling van het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen uitstellen totdat de herziening van artikel 100 van de Grondwet waarvan de procedure aan de gang is, is aangenomen».

De commissie stemt in met het advies van de commissie voor de Justitie om het ontwerp niet aan te nemen vóór de herziening van artikel 100 van de Grondwet.

Met 11 tegen 5 stemmen is zij evenwel van oordeel dat het, rekening houdend met de vrijwel zekere goedkeuring van de herziening van artikel 100 in de eerstvolgende dagen, zou getuigen van overdreven formalisme het onderzoek van de artikelen van het ontwerp nr. 563 op te schorten, met dien verstande dat de stemming over het geheel van het ontwerp wordt aangehouden tot na de aanneming van artikel 100 van de Grondwet in de Senaatscommissie.

Zij verenigt zich ook met het advies van de commissie voor de Justitie in die zin dat het ontwerp nr. 563 niet mag worden onderzocht en aangenomen ter openbare vergadering vóór de definitieve aanneming van de herziening van artikel 100.

De commissie beslist evenwel het ontwerp verder technisch te onderzoeken.

Op bladzijde 17 vindt u de verschillende stemmen, opgesplitst in drie.

Na kennis genomen te hebben van het mondeling verslag uitgebracht door de voorzitter van de commissie voor de Justitie aangaande het advies van die commissie en onder het eenparig voorbehoud dat artikel 100 van de Grondwet voorafgaandelijk aan de termijn van dit ontwerp in openbare vergadering van de Senaat herzien wordt, vinden volgende stemmen plaats ter vergadering van 15 januari 1981: De artikelen 1 tot en met 10 worden eenparig goedgekeurd.

Ter vergadering van 20 januari 1981 wordt het ontwerp zoals gearmendeerd, aangenomen met 11 stemmen tegen 1.

Het verslag wordt goedgekeurd met eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Als verslaggever — en ik meen ook de tolk te mogen zijn van de volledige commissie voor de Financiën — stel ik er prijs op, de commissie voor de Justitie en inzonderheid haar voorzitter, de heer de Stexhe, tevens verslaggever, te danken voor de goede samenwerking.

Ik wens ook de aandacht van de Senaat erop te vestigen dat bij het verslag niet-onbelangrijke bijlagen werden gevoegd. Bedoeld wordt,

in de eerste plaats de inventaris van de maatregelen vervat in de ontwerpen van matingswetten voor de sociale sector, de overheidssector en de middenstand. Het is inderdaad belangrijk na te gaan welke maatregelen te gelegener tijd in deze drie sectoren worden getroffen.

Ook het budgettaire aspect van deze herstelwet werd door de commissie niet terzijde geschoven. Wij hebben van de minister een bijlage ontvangen waaruit de diverse besparingen blijken.

Die bijlage leert ons dat op basis van voorliggende tekst een besparing van 1,242 miljard in uitzicht mag worden gesteld, hetgeen concreet betekent voor de artikelen 1 tot 5: 1,018 miljard; voor artikel 7, toelage aan gepensioneerden: 141 miljoen, en tenslotte de beperking van de gevolgen van de perекwatie van de overheidspensioenen: 83 miljoen.

Om aan elk lid van de Senaat een beter inzicht te geven van de gevolgen van de pensioenbeperking in de magistratuur werd voor enkele rangen de tabel III ter verduidelijking toegevoegd, die op duidelijke wijze de beperkingen in dit verband weergeeft.

Verder moge ik verwijzen naar de toelichting inzake de regeling van toepassing in geval van cumulatie van het pensioen met een beroepsactiviteit en tenslotte moet ik het zeer gewaardeerd advies van de commissie voor de Justitie, gegeven op 15 januari 1981, als bijlage V vermelden.

Het zij mij toegestaan enkele persoonlijke beschouwingen te maken. Tijdens de gouden jaren zijn wij erin geslaagd aan de personen die niet over een bepaald bedrag aan inkomsten beschikten, bij wet een recht op een minimuminkomen te verzekeren. Dit geschiedde eerst in 1969 door de goedkeuring van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Dit gebeurde nadien, in 1974, door de goedkeuring van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum. Heden ten dage belopen deze uitgaven: ten eerste, voor het gewaarborgd inkomen, pensioenbegroting 1980 — voor 1981 is de begroting van pensioenen nog niet ingediend — 3,636 miljard; ten tweede, voor het bestaansminimum, begroting van Volksgezondheid voor 1981: 787,3 miljoen; hieraan dient een gelijkaardig bedrag toegevoegd ten laste van de OCMW en de gemeenten, wat neerkomt op een gezamenlijke uitgave van 1,574 miljard. De totale uitgave voor beide wetten bedraagt dus 5,210 miljard.

Niet alleen omwille van de regeringsverklaring, maar ook om redenen van rechtvaardigheid dienen deze minimale bedragen ten spoedigste verhoogd te worden tot 180 000 frank voor een gezin en 140 000 frank voor een alleenstaande.

De regel, ook in deze crisistijd, blijft: meer voor de lagere inkomens.

Rekening gehouden met de crisis die verder vreet aan onze sociaal-economische en financiële toestand, inzonderheid aan de openbare financiën, kon het dan ook niet anders dat op een zeker ogenblik omwille van de rechtvaardigheid bijzondere maatregelen met het oog op de matiging van te hoge pensioenen dienden te worden genomen.

Ons voorstel van wet van 28 juni 1977 tot vaststelling van het maximumbedrag van het jaarlijks rust- en overlevingspensioen werd gevolgd door de bepalingen van de wet van 5 augustus 1978 houdende de economische en budgettaire hervormingen, inzonderheid titel V. Wijzigingen werden aangebracht door de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980. De besparingen dienaangaande worden geraamd, zoals hoger gezegd, op 1,242 miljard.

De aangekondigde kaderwet tot harmonisering van de onderscheiden pensioenregelingen zou niet alleen mogen bestaan in het treffen van de maatregelen met betrekking tot cumulaties, polyvalentie, uitvoering, organisatie enz., maar eveneens zou deze wetgeving ertoe aanleiding moeten geven om tussen het minimum- en het maximumpensioen, in alle billijkheid en rechtvaardigheid, de uitdrukking toe te laten van de waarde van de gepresteerde arbeid en de waarde van de persoonlijke verantwoordelijkheid.

Bij het objectief bepalen van deze pensioenen dient, zoals gezegd, de rechtvaardigheid en de billijkheid voor te zitten en moet de onwaarde en de ondeugd van naijver, demagogie, rancune, volledig afwezig blijven. Wij dienen als Senaat goed te overwegen welke maatregelen in alle harmonie dienen te worden genomen. Dit moet in alle ernst en waardigheid geschieden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, ik had een zeer korte uiteenzetting willen houden, maar de geachte verslaggever verplicht mij toch even te antwoorden op zijn inleidende volzinnen.

Hij weet hoe in de privé-omgang onze betrekkingen met vriendschap zijn omwoven. Des te meer verwondert het mij dat hij met een openbare hardvochtigheid mij heeft willen laten begrijpen dat ik van het opzet van het ontwerp niets heb gevat. (*Gelach.*)

De heer De Clercq. — Dat was allerm minst mijn bedoeling, Mijnheer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Ik dank u wel, Mijnheer De Clercq; uw berouw komt mij van pas. (*Gelach.*)

Verleden donderdag heb ik enkel willen doen uitschijnen dat het zeer moeilijk is een ontwerp te bespreken waarvan het verslag slechts in drukproef is opgesteld. Ik blijf volhouden dat de tekst van de drukproef niet dezelfde is als de tekst van het definitief verslag. Daarvan hoef ik geen voorbeelden aan te halen. Uzelf, Mijnheer De Clercq, hebt dat ten overvloede bewezen. In de definitieve tekst van uw verslag komen, onder meer, de vormamendementen voor die de regering heeft ingediend en derhalve ook de nieuwe tekst van het ontwerp inclusief de vormamendementen. Ik dacht zulks hier te mogen zeggen. Wanneer ik u deswege enige slapeloze nachten mocht hebben bezorgd, dan verontschuldigd ik mij daarvoor met eerbied, ootmoed en aandrang. (*Gelach.*)

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen is, zo staat in het verslag, van beperkte omvang en de voorgestelde maatregelen kaderen in het ruimer geheel van de acht ontwerpen die de regering voorstelt als een zogeheten herstelplan. Bij het onderzoek van dit herstelplan valt het op dat de Staat zelf weinig of niets inlevert trots de erbarmelijke toestand van de openbare financiën. De burger betaalt eigenlijk de rekening. Immers, de sociale lasten worden verhoogd, de accumulatie wordt afgetopt, een solidariteitsbijdrage voor het overheids personeel wordt ingevoerd en een algemene matiging van lonen en inkomsten wordt voorgesteld.

Premier Martens heeft nochtans onlangs gezegd dat de regering nog tijdens deze legislatuur een zogeheten structureel tekort van 100 miljard op de lopende verrichtingen van de begroting moet wegwerken. Anderzijds weze eraan herinnerd dat in 1980 Premier Martens herhaaldelijk heeft gezegd dat het begrotingstekort in 1981 niet hoger dan 50 miljard mocht zijn. Maar, wij zijn ver van kant. Wij zijn nog maar in januari 1981 en er is al sprake, zo lees ik in geautoriseerde uitgaven, van een tekort van 195 miljard. De begroting 1981 loopt dus helemaal uit de hand. De fiscale minder-ontvangsten en de blijkbaar onafwendbare bijkredieten voor werkloosheidsuitkeringen, het BTK-programma, de onderwijsprojecten, verkeerswezen, de rente op de Rijksschuld, een aanvullende indexprovisie, zorgen allemaal samen nu reeds voor catastrofale afmetingen.

Niettegenstaande deze beangstigende situatie stellen wij vast dat de regering de begrotingen van de verschillende ministeriële departementen niet aan het Parlement voorlegt, zodat dit Parlement nu buitenspel staat. In de Senaat is bij mijn weten geen enkele begroting voor 1981 rondgedeeld, laat staan besproken.

De regering beweert wel dat een mentaliteitswijziging bij de burgers broodnodig is. Maar, zij doet niets om de noodzaak daarvan te laten inzien. Integendeel geeft zij op verschillende gebieden het slechte voorbeeld.

Wanneer men wil versoberen, wanneer men de staatsschuld wil laten dalen of althans stabiliseren, wanneer men de rentelast wil verminderen, dan moet men anders te werk gaan dan nu het geval is. Er ligt geen lijn in dat regeringsbeleid. De verschillende componenten van de regering streven tegengestelde doelstellingen na. Bovendien regeert men op een niet-menselijke manier. Men wil de regering in het leven houden door de ministers naar het leven te staan. Zij bezwijken praktisch onder hun opdracht en ons gevoel voor medelijden met hun droevig lot mag ons de werkelijkheid niet doen vergeten.

Het thans besproken ontwerp betreffende de pensioenen in de overheidssector is van beperkte omvang, zegt men. Maar het vereenvoudigt de zaken niet. Hopelijk zal de grondige bespreking van de algemene problematiek van de harmonisering der verschillende pensioenstelsels, waarvan gewag wordt gemaakt in het verslag van de geachte heer Constant De Clercq, spoedig plaatsgrijpen, voor zover de regering daartoe nog ter nuttiger tijd in staat zal zijn. De manier waarop het thans voorliggend ontwerp door de Senaat moest worden behandeld is overigens wat men er ook moge van zeggen lamentabel gebeurd. De minister van Pensioenen zelf heeft zich daarvoor verontschuldigd, en dat wordt uitdrukkelijk vermeld in de eerste alinea van het verslag van de geachte heer Constant De Clercq.

Wij nemen aan dat deze verontschuldiging oprecht zijn. Maar hoe wil men dat de senatoren een degelijk globaal overzicht krijgen als het werk zo krampachtig en zo holderdeholder wordt verdeeld

en tussen de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat en tussen de commissies van de Senaat. Eigenlijk had men het onderhavige ontwerp liefst overgezonden naar de verenigde commissies voor de Financiën en de Justitie of naar deze laatste.

Zoals de Raad van State opmerkte, was het ontwerp bij zijn indiening bovendien niet ontvankelijk. Hierover werd, zoals de heer De Clercq uitdrukkelijk zegde, een advies gevraagd aan de commissie voor de Justitie. De commissie voor de Financiën heeft dit advies echter spoedig naast zich gelegd.

Wat de grond van de zaak betreft, is het eerste doel van dit ontwerp de pensioenen die onder de emeritaatsregeling vallen, dezelfde beperkingen op te leggen als aan de andere pensioenen ten laste van de staatskas. Ware het echter niet logischer en voorzichtiger geweest een afzonderlijke wet te maken in verband met deze materie, zoals dit trouwens eerder gebeurde voor de vaststelling van de wedden van de magistraten? Men had aldus veel ellende kunnen vermijden.

De leden van de rechterlijke orde hebben hun eigen statuut, overeenkomstig hun roeping, hun opdracht, hun plichten, hun dienstbaarheden en de wil van de huidige Grondwet. De leden van de rechterlijke orde zijn geen ambtenaren. Dit werd verleden donderdag herhaaldelijk gezegd. In het onderhavige ontwerp wordt niet uitdrukkelijk gerefereerd naar de wedde van een secretaris-generaal, maar dit gebeurt wel zijdelings. Dit is een handigheid. Waarom refereert men voor het bepalen van het pensioen van leden van de rechterlijke orde niet naar de wedde van een lid van de rechterlijke orde, bijvoorbeeld naar de wedde van de eerste voorzitter van het Hof van cassatie, die aan de top staat van de magistratuur, gelijk een secretaris-generaal aan de top staat van de administratie?

Bovendien is het onaanvaardbaar dat door dit ontwerp de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Schatkist, met inbegrip van de pensioenen toegekend aan personen die hun recht op pensioen putten uit een regeling die in het emeritaat voorziet, worden opgenomen in de wet van 5 augustus 1978. De artikelen 48 en 50 van deze wet, al dan niet gewijzigd door de wet van 5 augustus 1980, bepalen immers dat de uitvoerende macht alle maatregelen kan treffen om de moeilijkheden op te lossen die bij het toepassen van de bepalingen van deze sectie zouden rijzen, of aanvullende maatregelen kan treffen om de maxima te verminderen.

Aldus schept dit ontwerp een ongrondwettigheid. Dit werd trouwens reeds ter gelegenheid van de bespreking van de herziening van artikel 100 van de Grondwet betoogd. Dit grondwetsartikel bepaalt nu dat de rechters in ruste worden gesteld op de bij de wet bepaalde leeftijd en dat zij een bij de wet bepaald pensioen genieten. Wij dienen desbetreffend amendementen in, die gedeeltelijk overeenstemmen met het advies van de Raad van State. Wij hopen aldus die ongrondwettigheid te kunnen vermijden. Ik ben benieuwd te vernemen of de openbare verklaringen van vorige donderdag thans opnieuw zullen worden bevestigd.

Ik zou de minister dankbaar zijn indien hij ons zou willen mededelen of de artikelen 393 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek zullen worden opgeheven, gewijzigd of gecoördineerd.

In ieder geval is er of zal er een tegenspraak zijn tussen voormelde artikelen en de teksten van het onderhavige ontwerp indien het wordt aangenomen.

Overigens als men de amendementen die ik heb ingediend niet aanneemt, zullen de in voorkomend geval te treffen koninklijke besluiten aanleiding geven tot heel wat moeilijkheden en procedures. Die zullen dan moeten worden opgelost door dezelfde magistraten die zullen moeten oordelen over de overeenstemming tussen de koninklijke besluiten en de wetten, zoals voorzien in artikel 107 van de Grondwet.

Het onderhavige ontwerp zal eveneens belangrijke discriminaties in het leven roepen voor de leden van de rechterlijke orde. Het volstaat de tabel van bijlage 3 bij het verslag van de commissie voor de Financiën na te slaan om deze discriminaties op te merken. Zo stelt men vast dat in de toekomst het pensioen van de eerste voorzitter en procureur-generaal bij het Hof van cassatie 73 694 frank zal belopen en dat van de rechter in eerste aanleg 57 312 frank, zijnde een verschil van 16 382 frank tussen deze twee pensioenen, terwijl de wedden van dezelfde magistraten een verschil vertoonden van 32 295 frank. De in de bijlage bij het verslag vermelde percentages zijn trouwens nog veel duidelijker dan de cijfers die ik zoeven citeerde. Ik geloof dat zo iets niet in overeenstemming te brengen is met de respectieve opdrachten en verantwoordelijkheden binnen de rechterlijke orde.

Wanneer de wetgever de wedden van de magistraten vaststelt, wordt dat op een zeer voorzichtige manier gedaan, met inachtneming van de evenwichten die tussen de verschillende graden in de magistratuur bestaan en met inachtneming van andere graden, hetzij bij de Raad van State, hetzij bij andere korpsen.

Een andere discriminatie zal zich voordoen tussen de magistraten die in ruste worden gesteld vóór 1 november 1980 en zij die na deze datum in ruste worden gesteld, gelet op de bepaling van artikel 230 van de wet van 8 augustus 1980 die niet wordt gewijzigd.

Tenslotte bestaat er een discriminatie tussen de magistraten en andere gerechtigden op het emeritaat, zoals de universiteitsprofessoren wier verworven rechten, indien ik het goed heb begrepen, worden gerespecteerd, terwijl men voor de magistraten in dit ontwerp met terugwerkende kracht te werk gaat, de wet wordt immers van toepassing op 1 januari 1981.

Het in bespreking zijnde ontwerp is onvoldoende voorbereid en men heeft onvoldoende rekening gehouden met de verschillende noden die zich voordoen. Ik geloof dat het meer moeilijkheden zal verwekken dan dat het er zal oplossen. Deze moeilijkheden hadden gemakkelijk kunnen worden vermeden. Dat had in de betrekkingen tussen de bij de Grondwet bepaalde machten de noodzakelijke sereniteit kunnen bevorderen. De verstoring van de betrekkingen die zich manifesteert kunnen wij nu meer dan wat ook missen. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, on parle beaucoup, ces derniers temps, de la revalorisation du Parlement, cela signifie notamment, notre droit, notre devoir de tenter d'améliorer un projet même émanant du gouvernement ou d'un de nos amis politiques. On pourrait difficilement reprocher à un membre du Parlement de déposer un amendement qui, à ses yeux, tend à rectifier certaines situations injustes, que nous connaissons.

Le rapporteur vient d'ailleurs d'exprimer l'espoir de voir améliorer par l'assemblée le travail effectué au sein de la commission.

C'est dans cet esprit que je me permets d'émettre une suggestion que j'estime constructive.

On a souvent dit que le Sénat est une chambre de réflexion. Or, dans cette matière des pensions, c'est la première fois que le Sénat a réellement l'occasion d'émettre un avis. M. Wyninckx se rappellera que la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires a été votée par la Chambre des représentants, en juillet, que nous en avons débattu ici fin juillet ou début août et que, la Chambre étant partie en vacances, il n'était pratiquement plus question pour nous de toucher à un mot de ce projet.

Il en fut de même pour la loi du 8 août 1980.

Aujourd'hui, heureusement le présent projet est soumis en premier lieu à notre assemblée. Un dialogue devrait s'établir entre nous; des observations et des suggestions seront faites et il ne faudrait pas les rejeter simplement du revers de la main en disant *nyet*. Il serait intéressant de voir si quelque chose peut être fait dans le sens que j'évoque dans mon amendement.

En cette matière, le gouvernement et le ministre des Pensions notamment ne me reprocheront pas d'avoir négligé un seul effort en vue de favoriser la recevabilité de l'examen de ce projet, à l'occasion de la discussion de la révision de l'article 100 de la Constitution; avec une célérité exceptionnelle, la commission de la Justice a transmis en quelques heures à la commission des Finances un avis à ce sujet. Nous n'avions examiné toutefois que ce seul aspect de la recevabilité.

Personnellement, j'ai entendu beaucoup de doléances depuis des années dans le domaine qui nous occupe. Sans doute est-ce dû à mon âge, proche de celui de nombreux pensionnés. Le nombre de cas concrets où se posent des problèmes humains vraiment difficiles à résoudre ne doit pas nous échapper. Ainsi, l'amendement que je défends dès à présent, car il se situe mieux dans la discussion générale que dans celle d'un article, est relatif à l'ensemble du régime des pensions que nous voulons améliorer. Il vise tout autant le secteur social que le secteur public.

Tenant de faire une synthèse de la situation, je constate que, dans l'effort global et nécessaire de modération des revenus, chacun doit prendre une part équitable des sacrifices. Nous l'avons rappelé à l'occasion de la discussion de la modification de l'article 100 de la Constitution, à l'égard de la magistrature.

Examinons l'effort consenti jusqu'à présent. Le Parlement et le gouvernement ont donné l'exemple en réduisant de 5 p.c. les traitements et indemnités de leurs membres. La réduction de la plupart des autres revenus d'activités, après des mois de contacts, et de négociation au sein de la Conférence nationale du Travail, est de loin inférieure à 5 p.c.

Le fait que les pensionnés et retraités ne peuvent être présents ici ou sont trop âgés pour se défendre, ne doit pas nous autoriser à leur

imposer une réduction excessive de leurs revenus. La plupart d'entre eux, nous le savons, ont mérité une retraite paisible qui devait leur être assurée par les pensions prévues dans leur statut légal et qui ont été réglées par la loi.

Or, depuis deux ans, les modalités d'application de la loi d'août 1978 et, plus récemment, de la loi d'août 1980, font apparaître des conséquences inattendues, découlant de la complexité des multiples régimes de pensions et des textes légaux et réglementaires.

Je suis persuadé qu'au mois d'août 1978, la plupart de ceux qui allaient être victimes de la loi, ne se sont pas rendu compte de la situation. Par la suite, progressivement, ils se sont demandé ce que cela signifiait pour eux. C'est alors que tous, le ministre des Pensions, le président du Sénat, les parlementaires, nous avons reçu d'innombrables visites. Dans tous les secteurs, des exemples concrets ont été fournis des conséquences excessives et injustes de la loi.

Je rappelle qu'en ce qui concerne la modération de revenus, pour les actifs, il s'agit au maximum d'une diminution de 5 p.c.

Quant aux réductions pour les retraités, essayons de voir quelles sont les conséquences pratiques du projet. N'essayons pas de comprendre à la lecture de textes illisibles. J'ai beau les lire et les relire, il est vraiment difficile de savoir ce que cela veut dire sans disposer de toutes les autres lois à cet égard. Bien sûr, nous avons un spécialiste exceptionnel en cette matière en la personne du ministre des Pensions mais, pour l'immense majorité du Sénat, j'en suis persuadé, à la lecture du texte, on apprécie difficilement sa portée pour telle ou telle catégorie de pensionnés de demain ou d'hier. Apprécions la loi en fonction des résultats qu'en donne son application.

On aboutit à des réductions qui sont parfois considérables, pour les revenus des personnes concernées qui étaient en droit de bénéficier de la pension ou en bénéficiaient depuis des années, conformément à la loi ou à leur statut.

Je prendrai un certain nombre d'exemples. Je m'empresse de dire, pour éviter qu'on ne me reproche de défendre les grosses pensions, qu'il ne s'agit pas, dans la suggestion que je me permets de faire, de limiter le plafonnement de la réduction à charge des pensions au secteur public, ni au magistrats, ni aux fonctionnaires, mais vraiment de l'étendre à tous ceux qui sont bénéficiaires de la loi sur les pensions, y compris aux pensions du secteur social.

J'ai lu et j'ai entendu en commission que le projet de loi que nous avons adopté la semaine dernière signifie que l'on donne les pleins pouvoirs au ministre des Pensions pour régler le cumul d'une pension de retraite d'un salarié, d'un employé, avec une indemnité « accident du travail » ou une indemnité « maladie professionnelle ». De la même façon, la fixation d'un plafond à l'écarterement de 15 p.c., suggérée par mon amendement s'applique tout autant à un tel cas; il me paraît d'ailleurs impensable que le ministre des Pensions, qui dispose de ces pleins pouvoirs, décide du jour au lendemain qu'à partir du 1er janvier 1981 ou 1982, la réduction serait de l'ordre de 50 p.c., alors que le pensionné ouvrier ou employé reçoit, depuis des années, sa pension plus l'indemnité « accident du travail » ou l'indemnité « maladie professionnelle ». Je comprends qu'au cours d'une programmation à plus ou moins longue échéance, on règle des situations de ce genre, mais, je le répète, il me semble évident que, demain, le ministre ne pourrait décider une telle réduction excessive.

Par conséquent, la suggestion que je me permets de formuler est que, de toute façon, l'application de toutes ces lois de pension ne peut avoir pour effet de réduire les pensions de plus de 15 p.c. par rapport à la situation légale existant en 1978. Cela me paraît manifester le souci de demander aux pensionnés un effort considérable, un effort qui représente le triple, légalement, d'après le texte de mon amendement, du maximum de celui qui est demandé aux ministres, aux parlementaires, à tous ceux qui sont encore en activité.

Il me semble dès lors que la fixation d'un tel plafond est raisonnable.

Examinons, en effet, quelques situations concrètes dont certaines figurent déjà au rapport excellent de M. De Clercq.

Je prendrai trois cas successifs de personnes qui seront demain dans une situation infiniment plus restrictive que celle dont elles jouissent actuellement.

On constate que tel haut magistrat qui peut avoir — et j'en connais — quarante ans de service, se voit réduit à la pension-traitement de quelqu'un qui a quinze ou vingt ans de service, à la pension de quelqu'un qui a un grade trois ou quatre fois inférieur au sien!

Ce qui me paraît très grave, c'est que tel haut magistrat auquel je pense, à la pension depuis des années, reçoit tel montant de pension fixé par la loi, par le Code judiciaire et voilà que subitement... on prononce le mot d'écarterement. Monsieur Wyninckx, je crois que vous

aimez ce mot ! Voyons ce qu'il signifie, et nous constaterons que la thèse que je défends est dans la ligne de l'accord de gouvernement. En effet, l'accord de gouvernement dit que dans le secteur des hautes pensions l'écurement décidé par le gouvernement précédent est effectif et complet pour tous, y compris pour les parlementaires et qu'il sera réalisé à un rythme accéléré.

Qu'est-ce que l'écurement ? J'ai compulsé le dictionnaire et j'ai constaté que ce terme signifiait « couper la crête du coq ». Ce n'est pas lui couper le cou ni l'égorger ! Or, dans les faits pratiques et concrets, et c'est ce qui m'a amené à revoir cette situation dans son ensemble, il ne s'agit pas de réduire dans certains cas de 5, 10 ou 15 p.c. les pensions, mais de les réduire parfois de 40 p.c. ou même de 100 p.c. en cas de cumul de pensions ou de cumul d'une pension avec une activité professionnelle. Je viens de parler du plafond relatif des pensions dans le cas de certains magistrats. Voyons l'effet du plafond absolu des pensions. Depuis 1830, nous avons toujours souhaité ou permis la compatibilité d'une fonction de professeur d'université avec un mandat parlementaire ou la magistrature, afin que des échanges fructueux d'information puissent s'exercer. Bien que j'estime que ce serait une erreur, nous pouvons changer ce régime et déclarer que ce cumul ne se justifie plus. Nous avons estimé, il y a 150 ans, que c'était une bonne chose qu'un parlementaire puisse être professeur d'université, qu'un magistrat puisse l'être aussi. Or, par l'effet de cette loi, la pension d'éméritat que les professeurs d'université ont proméritee par trente ans de bons et de loyaux services est supprimée à 100 p.c. Est-ce cela l'écurement ? Est-ce couper la crête du coq, ou lui couper le cou ? Voilà encore un exemple concret ! des conséquences excessives de la loi. J'en prends d'autres consécutives à l'interdiction de cumul d'une pension avec une activité lucrative. Depuis toujours, jusqu'en 1978, un parlementaire, par exemple, pouvait continuer à exercer une activité professionnelle. Je pense à un de nos anciens collègues, ancien ministre, qui a quitté la vie parlementaire après une longue carrière et qui s'est réinscrit au barreau. En vertu de la loi, dès qu'il a eu l'âge requis, il a pu bénéficier de sa pension de parlementaire, tout en poursuivant son activité professionnelle. Voilà maintenant qu'à l'âge de 65 ans, il ne lui est plus permis de bénéficier de la pension de parlementaire. Cela serait peut-être admissible s'il s'agissait d'une mesure applicable à tous les cumuls d'activité. Cependant, ce qui me heurte profondément, c'est que cette interdiction s'applique aux cas de parlementaires, par exemple, poursuivant une activité de profession indépendante. Par contre, dans le même temps, dans le système légal actuel, la pension de parlementaire n'est pas inconciliable avec une fonction publique de bourgmestre, échevin, président d'une intercommunale. Pourquoi n'y a-t-il pas de commune mesure entre certains de nos anciens collègues dont nous avons le souvenir et qui peuvent toujours cumuler une fonction publique avec une pension de parlementaire et d'autres qui ne peuvent en bénéficier parce qu'ils exercent une activité indépendante ? Je suis conscient du fait qu'il faudra du temps pour harmoniser les différents systèmes. Nous attendons cette harmonisation que le ministre nous annonce pour les prochains six mois.

M. Wyninckx. — L'exemple que vous citez concernant la défense de cumul d'une pension de mandataire politique avec une activité d'indépendant n'est pas née de la loi anticrise. Cette incompatibilité existait déjà avant la loi anticrise.

M. le chevalier de Stexhe. — Mon cher collègue, j'ai sur mon bureau le texte de l'arrêté royal qui règle les incompatibilités pour telle ou telle fonction et je ne crois pas me tromper en affirmant qu'il dispose qu'un indépendant peut gagner annuellement quelque 110 000 francs supplémentaires — peut-être le chiffre est-il maintenant légèrement relevé —, bien qu'il n'y a pas d'incompatibilité entre la pension d'un parlementaire et le traitement d'un bourgmestre, d'un échevin ou du président d'une intercommunale, mais bien incompatibilité avec l'exercice d'une activité d'indépendant.

Croyez-vous vraiment que, face à une telle situation, on ne doit pas essayer de trouver une formule qui implique l'obligation pour tout le monde de participer à l'effort, sans des discriminations incompréhensibles ?

M. Wyninckx. — Oui, pour tout le monde, mais le cas que vous citez — j'en prends à témoin le ministre des Pensions — existait bien avant le vote de la loi anticrise.

M. le chevalier de Stexhe. — Cela n'est pas exact. Nous y reviendrons tout à l'heure. J'ai d'ailleurs cité combien d'autres exemples qui n'ont pas suscité de réaction de votre part.

Je constate, par rapport à la situation légale antérieure à 1978, un monde de différence. Je pense à l'exemple de tant d'excellents serveurs de l'Etat; arrivés au terme de leur vie, alors qu'ils ont droit à la paix et qu'ils bénéficiaient depuis des années de pensions légales, ils s'entendent dire brutalement qu'on leur supprime une de leurs pensions, tandis que l'effort demandé à la population active n'est que de 5 p.c. au grand maximum, et encore dans quelques cas exceptionnels des ministres et aux parlementaires, notaires, administrateurs de société.

C'est la raison pour laquelle j'ai estimé que s'il pouvait paraître justifié de demander un sacrifice spécial aux bénéficiaires de grosses pensions, dès l'instant où tout le monde est d'accord de le consentir — j'ai rappelé à cet égard les déclarations de la magistrature — il convient de fixer un plafond. Il n'est pas possible de réduire de 50 p.c., voire de 100 p.c. dans certains cas, une des pensions.

Quant à l'effort général, je rappelle à M. Wyninckx la justification de mon amendement, qu'il aura probablement lue avec intérêt et attention. Je commence par dire : « Dans l'effort global et nécessaire de modération des revenus, chacun doit prendre sa part équitable des sacrifices... » Quand je dis « part équitable », j'entends que l'écurement ne signifie pas couper le cou du coq, mais lui enlever la crête. Dans cet ordre d'idées, nous connaissons tous de multiples exemples; nous avons reçu suffisamment de doléances de tous côtés. Il me semble que le Sénat, qui est appelé à se prononcer pour la première fois sur une loi de ce genre, devrait dans sa sagesse se poser la question : où va-t-on ? Je suis persuadé qu'en 1978, nous ne l'avons pas imaginé et nous avons découvert petit à petit les cas de gens venus nous exprimer, avec tristesse, leur amertume de se voir privés d'une situation que leur était garantie par la loi.

Au moment où l'effort maximum demandé aux actifs est plafonné à 5 p.c., je demande que pour les pensionnés, il soit plafonné à 15 p.c., ce qui me semble raisonnable. Il me paraît impensable que le Sénat ne se rende pas compte qu'il y a quelque chose à faire dans ce domaine. Je sais, Monsieur Wyninckx, que ce n'est pas un problème que nous pouvons régler complètement aujourd'hui. Il faut revoir l'ensemble des situations et le ministre a confirmé cette intention, qui figure d'ailleurs dans la déclaration gouvernementale. Il faut revoir les injustices de fait qui résultent de l'application de lois, d'arrêts anciens mais, en attendant que le ministre dépose le projet d'harmonisation annoncé, sur les incompatibilités de fonctions, ... les cumuls de pension et d'activité, soyons raisonnables et limitons l'écurement — pour reprendre l'expression — à 15 p.c. Ce taux me paraît déjà énorme sachant que tous les actifs n'acceptent qu'un effort de 5 p.c. et encore ! (Applaudissements sur divers bancs de la majorité.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Smeyter.

De heer De Smeyter. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, er zijn ook nog andere pensioenen dan hoge. Mocht dat niet het geval zijn, zou ik mij heel gelukkig achten.

Dit ontwerp betreft de pensioenen van de overheidssector en vormt een deel van het pakket maatregelen om het regeeringsakkoord uit te voeren.

Afdeling I voorziet in de nodige wijzigingen van de anticrisiswet van 5 augustus 1978 met betrekking tot de aftopping van alle hoge pensioenen. De Vlaamse socialisten verheugen zich erover dat dit nu voor iedereen zal gelden zonder een enkele uitzondering of afwijking. Iedere Belg is gelijk voor de wet, of hij nu tot de hoogste of tot de laagste klasse behoort.

Het is spijtig dat de wet van 5 augustus 1978, die bepaalde dat de periode voor algemene toepassing, ook voor de hoge pensioenen, vijf jaar zou bedragen, eerst nog werd gewijzigd en die periode op zeven jaar werd gebracht. Uiteindelijk wordt het nu toch 1 januari 1983 in plaats van 1 januari 1985.

Aangezien het ook zo lang duurt om de laagste pensioenen op te trekken of te laten evolueren met de stijgende kosten van levensonderhoud, schijnt het dus al even moeilijk te zijn het bedrag af te toppen van degenen die veel krijgen dan bij te geven aan degenen die sinds lang te weinig ontvangen.

Voor de Vlaamse socialisten bestaat er toch iets dat men « solidariteit » noemt, of wordt dit woord soms door iedereen verschillend geïnterpreteerd ? Die « solidariteit » moet worden toegepast voor alle medeburgers, zowel in de overheidssector, de privé-sector of de middenstand.

Het rustpensioen moet toch iedereen een gelukkige oude dag brengen. Die «solidariteit» kunnen de Vlaamse socialisten opbrengen.

De heer Lagae. — En de zelfstandigen?

De heer De Smeyter. — De zelfstandigen evenzeer.

Afdeling II heeft betrekking op de regeling van de cumulatie van een in de overheidssector toegekend rustpensioen met een beroepsactiviteit.

De Vlaamse socialisten vinden het maar billijk dat ook hier eenvoudigheid of overeenstemming met de andere sectoren wordt betracht, rekening houdend met het noodzakelijke tewerkstellingsbeleid, om het hoofd te bieden aan de steeds benarder wordende economische toestand en de verzuchtingen van de vele jonge afgestudeerden om ook aan het werk te gaan, een gezin te stichten en te onderhouden.

Daartoe is slechts één voorwaarde vereist namelijk het minimumpensioen voldoende hoog optrekken.

Afdeling III maakt voor het jaar 1980 de toekenning van een toelage aan de gepensioneerden van de overheidssector mogelijk. Rekening houdend met de financiële toestand van het Rijk, zal die toelage maar respectievelijk 800 en 600 frank kunnen bedragen, waar het zeker 3 000 en 2 400 frank zou moeten zijn.

Men moet rekening houden met deze bedragen voor 1981. Het zou maar billijk zijn in de toekomst ook voor de overheidspensioenen een welvaartspremie toe te kennen zoals die aan de rechthebbenden op een werknemerspensioen wordt toegekend. Ook voor de middenstand moet in een zelfde verhoging worden voorzien.

Afdeling IV (beperking) verlengt de gevolgen van de beperking van het overheidspensioen van zes maanden tot een jaar.

Tot besluit wil ik erop wijzen dat, rekening houdend met 's lands financiële toestand, de Vlaamse socialisten vrede kunnen nemen met de in dit ontwerp vervatte maatregelen. Wij vinden die evenwel onvoldoende op gebied van de minimumuitkering en voor de toekomst staan wij andere bedragen voor, die beter de levensnoodzakelijke behoeften dekken.

De Vlaamse socialisten verheugen zich over de bereikte resultaten qua aftopping van de hoge pensioenen en wensen dat hierop geen enkele uitzondering bestaat. In die zin zullen wij het ontwerp dan ook goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, mijn betoog heeft maar zin voor zover de heer De Smeyter zijn amendement handhaaft. Indien dit niet het geval is, kan mijn uiteenzetting enkel worden beschouwd als een persoonlijke opmerking betreffende de inhoud van dat amendement.

Bij het lezen van het amendement van de heer De Smeyter moest ik terugdenken aan een zeer goed artikel dat als editoriaal is verschenen in een zeer bekend blad. Ik wil u bepaalde passages uit dit artikel dat onder de titel «De crisiswet en de pensioenen» verscheen dan ook lezen:

«Wij zijn als socialisten zeker niet tegen het in overweging nemen van een wijziging in de huidige pensioenregeling, vooral dan van de buitensporige pensioenen.

Nochtans wordt van ons verwacht dat wij erover waken dat de voorgestelde maatregelen, waaronder de pensioenbeperkingen, niet zo drastisch ingevoerd zouden worden en zeker niet overhaast en gekoppeld aan een antikrisiswet.

Nogmaals: wij vinden het sociaal verantwoord dat de spanning tussen het hoogste en het kleinste pensioen verkleind wordt.

Maar om de efficiëntie ervan te vergroten moet elke hervorming doordacht gebeuren in een meer serene sfeer los van alle demagogie.

Dat houdt uiteraard in dat het niet bevorderlijk zou zijn over te gaan tot een totale nivellering, noch in wedden en lonen als in pensioenbedragen.

Wil men ons democratisch stelsel kunnen aanhouden, dan geven men Caesar wat Caesar toekomt.

Het is ook duidelijk dat gezien de kompleksiteit van het probleem deze materie afzonderlijk moet behandeld worden en dat het verkeerd was ze in een anticrisiswet op te nemen, te meer daar ze er uiteindelijk niets mee te zien heeft.

Terwijl langs diverse zijden stappen gezet worden ter herwaardering van het Parlement en van de parlementsleden, zullen ook in deze sektor van het pensioenstelsel beperkingen ingevoerd worden.

Heel wat parlementsleden namen risico's, offerden dikwijls hun carrière op en moesten wegens onvermogen ontslag nemen.

Zij traden in een nieuw pensioenstatuut, dat gedeeltelijk het genomen risico compenseerde. Dit alles wordt volledig in het gedrang gebracht.»

De schrijver besloot zijn artikel met de volgende drie regeltjes: «Het demokratiseren van de maatschappij in al zijn positieve aspecten mag niet inhouden dat verregaande maatregelen getroffen worden ingegeven door ziekelijke afgunst.»

De heer Boey, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Dit artikel was van de hand van een socialistisch collega en vriend, volksvertegenwoordiger Laridon, en verscheen in het dagblad *Vooruit*. Ik denk dat de heer Laridon als een voortreffelijk persoon mag worden beschouwd die het artikel rustig heeft geschreven, zonder haat en zonder de bedoeling iemand te willen kwetsen. Hij wilde alleen een duidelijk beeld geven van de positie die velen onder ons hebben moeten innemen.

Indien ik vandaag op de tribune ben gekomen, dan is het niet als liberaal, maar veeleer omdat ik als tweede ouderdomsdeken in deze Hoge Vergadering de plicht had als vertegenwoordiger op te treden van de leden die reeds met pensioen zijn en zich niet meer kunnen verdedigen. Sommigen van deze oud-leden volgen het debat met angst, want alle parlementsleden zijn geen rijke mensen. Nochtans wensen ze graag, nadat ze de Hoge Vergadering voorgoed hebben verlaten, nog een zekere standing te bewaren, nog «iemand» te zijn in de maatschappij. Ik meende dat het mijn rol was dit, als oudste lid van deze vergadering na de heer Delpérée, te benadrukken.

J'ai voulu démontrer l'iniquité de l'amendement de notre honorable collègue M. De Smeyter, s'il était accepté, en citant trois exemples à concrétiser et dans la situation actuelle et au cas où l'amendement serait adopté.

Exemple I.

1. Situation actuelle.

Sur base de la législation actuelle: article 41 + arrêté royal du 22 septembre 1980.

Un sénateur a également été bourgmestre. Il a dès lors droit à une pension complète de bourgmestre plus une pension complète de sénateur.

Maximum absolu: trois quarts du secrétaire général: 75 960 francs.

Pension sénateur sans la rente (qui est immunisée en vertu de l'article 41 — arrêté royal du 22 septembre 1980): 49 896 francs.

Montant disponible pour pension partielle de bourgmestre (pension qui dépend pour son maximum de la grandeur de la commune): 26 064 francs.

2. Situation si l'amendement De Smeyter est adopté.

Maximum absolu: trois quarts du secrétaire général: 75 960 francs.

Pension du sénateur, y compris la rente (qui n'est plus immunisée et est prise en considération pour le cumul): (49 896 + 12 474) 62 370 francs.

Montant disponible pour pension partielle de bourgmestre: 13 590 francs.

Conclusion.

La pension partielle de bourgmestre sera encore réduite de: 26 064 — 13 590 = 12 474 francs.

Exemple II.

1. Situation actuelle.

Un sénateur a, en même temps que son mandat, accompli une carrière complète comme employé et a cotisé de ce chef pendant 45 ans.

Maximum absolu: trois quarts du secrétaire général: 75 960 francs.

Pension de sénateur (sans la rente, immunisée): 49 896 francs.

Montant disponible pour une pension d'employé: 26 064 francs.

Exemple III.

1. Situation actuelle.

Un sénateur a, en même temps que son mandat, accompli une carrière complète comme indépendant et a cotisé de ce chef pendant 45 ans.

Maximum absolu: trois quarts du secrétaire général: 75 960 francs.

Pension de sénateur (sans la rente, qui est immunisée): 49 896 francs.

Montant disponible pour une pension d'indépendant: 26 064 francs.

Mais le montant disponible n'est pas utilisable, puisque le cumul de la pension de sénateur ou de député avec une pension d'indépendant est en fait impossible, vu l'article 115 de l'arrêté royal portant règlement général de la pension des indépendants.

2. Situation en cas d'adoption de l'amendement De Smeyter.

Maximum absolu: trois quarts du secrétaire général: 75 960 francs.

Pension de sénateur (y compris la rente qui ne serait plus immuni-sée): 62 370 francs.

Montant disponible pour une pension d'indépendant: 13 590 francs.

Mais le montant disponible est toujours inutilisable, car ils sont et furent nombreux dans cette Haute Assemblée ceux qui ne pourront jamais le percevoir.

Mesdames, Messieurs, j'ai été très bref, mais j'ai cependant voulu vous avertir des désillusions qui seront celles de nos anciens et très honorables collègues. Je ne voudrais pas, comme le déclarait mon honorable collègue d'Ostende, M. Laridon, me faire l'avocat d'une cause injuste, mais au contraire, fondée et humaine.

Je désire que les engagements pris, depuis des années, envers des personnes qui, souvent, ont sacrifié beaucoup de leur temps et par là, de leur carrière, parce qu'il a été fait appel à elles pour leur intelligence et leur compétence, soient respectés. Il s'agissait dans la plupart des cas de professeurs. En acceptant de se mettre au service de la nation, ils ont souvent renoncé aux belles positions, plus lucratives qu'ils occupaient, tout en espérant que la pension de sénateur serait décente. Avons-nous aujourd'hui, par le truchement d'un amendement irréfléchi, le droit de leur enlever l'acquis dont nous nous étions portés garants?

Je vous demande d'y réfléchir, mais en ma qualité de défenseur des anciens, je dis que nous n'avons pas ce droit!

Je me permettrai de donner une conclusion personnelle.

Nous n'avons pas, en l'occurrence, Monsieur de Stexhe, Monsieur Vanderpoorten et tant d'autres, plaidé notre cause, puisque, en tant qu'indépendant, exerçant une profession libérale, nous sommes exclus des cumuls, mais j'ai cru de mon devoir d'assumer la défense de ceux qui ont accepté un mandat parlementaire parce qu'on les avait sollicités avec insistance, étant donné leur compétence et compte tenu de leur savoir. Par les mesures développées dans l'amendement De Smeyter, Vangeel et Paque, ils seront en quelque sorte punis.

Les professeurs ne seront d'ailleurs pas les seuls dans ce cas puisque les bourgmestres et échevins connaîtront la même situation. En les contraignant à stopper leurs activités professorales, professionnelles ou communales pour entrer dans la vie politique nationale, ils seront dupés, et croyez que c'est par respect pour la Haute Assemblée que je n'emploie pas un autre mot, nettement péjoratif.

Dames et Heren, tot een dergelijke toestand komt men in een afgunstmaatschappij, zoals volksvertegenwoordiger Laridon het zo goed, met zoveel klem en met zoveel eerlijkheid heeft geschreven. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vangeel.

De heer Vangeel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, over de laatste twee afdelingen van dit ontwerp zullen zeker geen grote betwistingen rijzen. De betwistingen die zouden bestaan gaan eerder om de eerste afdeling, de aftopping van de hoge pensioenen, en in mindere mate misschien, over de tweede afdeling, cumulatie van pensioen met een activiteit. Hier geven wij echter enkel aan de minister de mogelijkheid een aantal gevallen op te lossen die nu niet kunnen worden geregeld. Nu is het wat de cumulatie van pensioen met een activiteit betreft: geven of afnemen. In de toekomst zal men, zelfs met een zekere activiteit die de thans toegelaten activiteit overtreft, toch nog van een deel van het pensioen kunnen profiteren.

Er wordt dus ter zake aan de wetgeving ten gronde niets anders gewijzigd dan dat de minister voortaan meer mogelijkheden gegeven wordt een aantal gevallen te regelen.

De heer Wyninckx. — Zeer juist.

De heer Vangeel. — Wat de eerste afdeling betreft, zou ik graag de aandacht van de leden van de Senaat erop vestigen dat vrijwel elke partij sinds 1978 deel heeft uitgemaakt van een regeringscoalitie die telkens in de regeringsverklaring de aftopping van de pensioenen, met inbegrip van het emeritaat, had opgenomen. Over het principe van de kwestie kan men dus moeilijk van mening verschillen; misschien wel over de modaliteiten.

Ik vraag echter dat wij op dit gebied noch in de ene zin, noch in de andere aan demagogie zouden doen, vooral niet in verband met wat er op het ogenblik gaande is in sommige bevoorrechte groepen van de maatschappij die zich benadeeld voelen.

Ik wil enkele beschouwingen maken rond dit ontwerp en allereerst een algemene beschouwing.

Wij hebben sinds enkele jaren — gelukkig maar — in het stelsel van de overheidspensioenen een minimum ingevoerd. Bij wet van 8 augustus 1980 werd trouwens ook een minimumpensioen ingevoerd in het stelsel van de werknemerspensioenen. Nu voeren wij, na de wetten van 1978 en 1980, voor een ieder een maximum in.

Ik meen dat dit niet zo slecht is. Tussen het minimum- en het maximumpensioen is er toch een zeer behoorlijke speling.

Een tweede beschouwing die ik in verband met de aftopping wens te maken is dat ook hier nergens met het gezinsaspect rekening wordt gehouden. Wanneer twee gehuwde ambtenaren allebei een belangrijke functie hebben uitgevoerd, kunnen zij elk afzonderlijk 124 000 frank per maand als brutogrensbetrag bekomen, zodat in feite voor hen samen de absolute grens 248 000 frank bedraagt. Indien één persoon in het gezin een pensioen ontvangt kan dit slechts de grens van 124 000 frank bereiken.

De heer Vanderpoorten. — Waarom wijzigt u de wet dan niet?

De heer Vangeel. — Mijnheer de Minister, wij hopen dat in het kader van de harmonisatie van de pensioenen in de toekomst, aan dit punt aandacht zal worden besteed.

Wij mogen bij de bespreking van dit ontwerp ook niet vergeten — dat geldt volgens mij ook voor de harmonisatie en de coördinatie van de verschillende pensioenwetgevingen — dat niet alleen in de overheidsdiensten, maar ook elders, hogere pensioenen kunnen bestaan, namelijk bijkomende pensioenen die naast de wettelijke pensioenen in andere sectoren worden verleend.

Een derde beschouwing rond die aftopping — hierbij sluit ik mij aan bij verschillende sprekers hier op deze tribune — is dat op het ogenblik de cumulatie van een pensioen van overheidsdienst en een pensioen van zelfstandige praktisch verboden is. In dit verband vraag ik u bij uw collega van Middenstand — ik betreur nu altijd dat u ook voor de pensioensector van de zelfstandigen niet bevoegd bent — aan te dringen opdat artikel 115, dat het verbod van cumulatie bevat, zou worden gewijzigd.

De heer Wyninckx. — Zeer juist!

De heer Vangeel. — Wanneer bijvoorbeeld een magistraat een beperkt aantal jaren activiteit in de magistratuur heeft gehad en bijna zijn hele leven zelfstandig is geweest, kan hij bij het lage pensioen van magistraat zelfs dat kleine pensioen van zelfstandige niet cumuleren.

De heer Cooreman. — Zeer juist!

De heer Vangeel. — Wat de cumulatie van een pensioen en een inkomen uit een activiteit aangaat, moet ik u, Mijnheer de Minister indien u inderdaad van zins zijt een andere regeling uit te werken met plafonds en tussenplafonds, waarschuwen voor nieuwe discriminaties die zouden kunnen ontstaan. Wanneer men met maximumbedragen zou werken, kan een nieuwe discriminatie ontstaan ten opzichte van personen die een geringe winstgevendende activiteit, een bezigheid als het ware, wensen uit te oefenen.

In verband met de cumulatie van een pensioen en een activiteit, wil ik de aandacht van de leden van de Senaat erop vestigen dat die beperking reeds vele jaren bestaat in de sector van de werknemerspensioenen en in de sector van de zelfstandigen. Voor de kleine pensioenen is de beperking van pensioen en activiteit zeer ver doorgedreven en werd de toegestane activiteit alsmaar meer beperkt. Wie heeft daartegen geprotesteerd in deze Senaat?

Waar het nu gaat om personen met een zeer groot pensioen die daarbij nog een zeer lucratieve activiteit uitoefenen hoeft de decumulatie niet te worden betwist; dat gebeurde vroeger evenmin toen het ging om kleine pensioenen en inkomsten. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bruyne.

De heer De Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, de materie van de pensioenen is zeer ingewikkeld, zowel op financieel als op wettelijk gebied. Om elk misverstand te vermijden wil ik onderstrepen dat de problemen die ik ga behandelen het kader overschrijden van het ontwerp dat wij thans bespreken, maar het is nu de gelegenheid om een aantal vraagstukken ter sprake te brengen waarvan ik echter wel besef dat zij niet kunnen worden opgelost door de wijzigingen die dit ontwerp tot stand brengt.

Er is een ander misverstand dat ik eveneens wil voorkomen. Ik ben volstrekt geen verdediger van de cumulatie van hoge pensioenen. Degenen onder u die bij andere gelegenheden mijn mening daarover hebben gehoord, weten dat.

Er is nog een derde punt waarover ik klaarheid wil scheppen.

Ik ben helemaal geen voorstander van een maatschappij waarin gepensioneerden, door te blijven deelnemen aan de economische activiteit, storend inwerken op de loonvorming in dit deel van het economische leven waar de jongere generatie aan het werk is. Ik acht activiteiten onwenselijk van gepensioneerden die het loonpeil drukken doordat zij hun bedrijvigheid tegen een lager loon uitoefenen in vergelijking met de jongeren.

Wanneer men de inspiratie van dit ontwerp ontleedt, ziet men een aantal aspecten die verband houden met de mens zelf en met de maatschappij, aspecten die ik niet goed begrijp, die mij storen en waarover ik heb gesproken in de commissie. De echo daarvan vindt u terug op pagina 12 van het verslag. Ik acht het probleem, gesitueerd in een ruimer kader, belangrijk genoeg om er hier op terug te komen want het antwoord dat u mij hebt gegeven, Mijnheer de Minister, is een technisch antwoord dat eigenlijk de grond van mijn bedenkingen niet raakt.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik vraag u om rekening te houden met mijn inleiding opdat er geen misverstand zou ontstaan over het tweede deel van mijn uiteenzetting dat de kern van mijn overwegingen bevat.

Wanneer een gepensioneerde een artistieke of wetenschappelijke activiteit wenst uit te oefenen na zijn 65 jaar is dat niet alleen normaal en wenselijk. Ik kan naar de geschiedenis verwijzen om aan te tonen dat schrijvers, dichters, beeldhouwers, schilders, geleerden na hun 65 jaar, op merkwaardige wijze hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van de wetenschap, hetzij tot de verrijking van het cultureel patrimonium.

Mijnheer de Minister, uw antwoord kan louter technisch juist zijn — als u zegt — dat dit probleem los staat van het ontwerp dat wij nu bespreken. Ik wens echter opzettelijk de discussie te verruimen.

De heer Vangeel, specialist inzake pensioenaangelegenheden, heeft gesproken over de grens van 110 000 frank die niet mag worden overschreden op straffe van verlies van pensioen. Wanneer men op een of ander gebied een wetenschappelijke bevoegdheid heeft en men werkt mee aan grote tijdschriften, grote internationale publicaties, dan overschrijdt men zeer snel de toegelaten grens.

De heer Vangeel. — In dit ontwerp wordt juist in de mogelijkheid voorzien om die grens van 110 000 frank af te schaffen.

De heer de Bruyne. — Ik heb u zeer goed begrepen, Mijnheer Vangeel. Ik heb uw uiteenzetting aandachtig beluisterd. Ik wens dat het inderdaad in die richting is dat er mogelijkheden worden geschapen. Verschillende collega's kennen de honoraria die worden uitbetaald aan degenen die meewerken aan internationaal befaamde tijdschriften, op gelijk welk gebied, aan medewerkers van literaire tijdschriften die officieel worden gesubsidieerd. Zij krijgen geen aalmoes maar hun wordt een niet-onbeduidend honorarium uitbetaald. Wanneer iemand onder ons, na gepensioneerd te zijn, over een levendige geest blijft beschikken en over een goede fysieke conditie, is het toch wenselijk dat hij de mogelijkheden die hij in zich heeft kan gebruiken en dat hij op een behoorlijke wijze daarvoor wordt gehonoreerd.

Er bestaat een eigenaardige visie op personen van de derde leeftijd. Enerzijds worden zij officieel met lof overloden wanneer zij nog bedrijvig zijn en anderzijds worden zij in sommige delen van de wergeving beschouwd als personen die niets anders meer te doen hebben dan op hun dood te wachten en eigenlijk niet meer tot een creatieve activiteit in staat zijn. Ik betreur dit zeer. En ik meen dat er middelen moeten worden gevonden om uit die impasse te geraken.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

Want, dit alles getuigt toch van een zeer materialistische kijk op wat een mens is, in elk geval kan zijn en in vele gevallen inderdaad ook is, nadat hij werd gepensioneerd. Hij ziet zich immers vaak plotseling voor een aantal wettelijke belemmeringen geplaatst die hem verhinderen datgene wat hij nog in zich heeft aan de maatschappij te geven zonder — dit onderstreep ik, Mijnheer de Minister — dat dit ook maar één plaats of inkomen ontnemt aan degenen die nog tot de actieve bevolking behoren.

Wanneer een schilder of een beeldhouwer zijn werk voortzet nadat hij bijvoorbeeld als leraar aan een of andere academie werd gepensioneerd, dan wordt door het maken van dit beeld of door het schilder-

ren van dit schilderij aan geen enkel lid van de actieve bevolgingsklasse ook maar iets ontnomen. Wanneer deze personen hun activiteit niet voortzetten, dan is alleen het cultureel patrimonium armer geworden, omdat zij niet meer verwezenlijkt hebben wat er in hen aan mogelijkheden schuilt.

Wat doet men wanneer men de driejaarlijkse staatsprijs ontvangt? Ik kan dit voorbeeld hier rustig in het midden brengen. De kans dat er een jury mij ooit de driejaarlijkse staatsprijs zou toekennen is nihil, hoe grillig de uitspraken van de jury ook kunnen zijn.

De heer Jorissen. — Men weet nooit.

De heer Vanderpoorten. — Niet te bescheiden zijn!

De heer de Bruyne. — Ik meen niet dat ik voor mijn journalistiek werk daarvoor ooit in aanmerking zal komen.

Wanneer iemand een belangrijke literaire prijs ontvangt, dan is hij boven de toegelaten grens. Nu weet ik wel dat in die gevallen met het ministerie van Financiën het fiscale aspect te regelen valt. Daar ben ik van op de hoogte. Dat heeft echter niets te maken met het probleem dat rijst wanneer de betrokken persoon gepensioneerd is. Er zijn ontegensprekelijk een aantal aspecten van de geestelijke activiteit en van de intellectuele en artistieke mogelijkheden van een ouder wordend mens die de wetgeving over het algemeen, en niet alleen in dit ontwerp, uit het oog heeft verloren.

Mijn uiteenzetting heeft absoluut niet tot doel nogmaals te handelen, over de punten die dikwijls zeer kundig door vorige sprekers en de verslaggever ter sprake zijn gebracht.

Ik besluit, zoals de heer Vangeel heeft gezegd, met de opmerking dat over de modaliteiten nog veel kan worden gesproken. Het zou verkeerd zijn — ik meen dat ik u juist heb begrepen, Mijnheer Vangeel — zich in te beelden dat wij met dit ontwerp eens en voorgoed het probleem hebben afgehandeld.

Integendeel, degenen die zich in deze aangelegenheid verdiepen, zullen zich meer en meer rekenschap geven van nieuwe vormen van onrechtvaardigheid die ingebouwd worden in de wetgeving, vormen van onrechtvaardigheid die eigenaardig genoeg hun oorsprong vinden in gevoelens van edelmoedigheid en menselijke solidariteit. Het spreekt vanzelf dat die gevoelens het grondbeginsel ... ten zijn van ons politiek leven. Ik wil dat niet betwisten. Ik heb echter de indruk dat men — zij het ongewild — onrechtvaardig optreedt tegenover de mensen, individueel genomen, zich laat leiden door een algemene kijk op de mensheid, die door een soort van materialisme wordt ingegeven en de mogelijkheden van ouder wordende mannen en vrouwen onderschat. In de Senaat zou daarvoor meer begrip moeten te vinden zijn. Voor de meesten onder ons, geachte collega's, zullen de problemen waarover wij thans spreken, spoediger dan we denken een praktische betekenis krijgen. (*Applaus op talrijke banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Storme.

De heer Storme. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn interventie zal zeer kort zijn. Zoals collega Vangeel daarnet beklemtoonde, worden immers niet de principes van dit wetsontwerp betwist, maar alleen bepaalde modaliteiten.

De heer Wyninckx. — Of bepaalde cijfers!

De heer Storme. — Tijdens het debat over de herziening van artikel 100 van de Grondwet vorige week, heeft de minister van Justitie, en naast hem vele andere sprekers, verklaard dat de leden van de rechterlijke macht niet mogen worden beschouwd en behandeld zoals de leden van het ambtenarenkorps. Ik heb gelezen dat de minister van Pensioenen een gelijkaardige verklaring aan de pers heeft afgelegd.

Wanneer wij evenwel dit wetsontwerp ontleden, stellen wij vast dat het onderscheid tussen de overheidssector en de rechterlijke macht, dat vorige week zo uitdrukkelijk werd onderstreept, niet wordt doorgetrokken.

In artikel 1 van het wetsontwerp wordt zeer duidelijk gezegd dat geheel het emeritaat — en dit heeft toch hoofdzakelijk betrekking op de rechterlijke macht — onder de gemeenschappelijke noemer van de overheidssector valt.

In artikel 2 wordt weliswaar niet meer uitdrukkelijk verwezen naar de wedde van de secretarissen-generaal, maar deze verwijzing wordt, evenals in de memorie van toelichting bij het regeringsontwerp, *de facto* toch behouden. Het cijfer van 715 500 frank impliceert immers deze referentie.

Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer de Stexhe in dit verband. Waarom refereert men niet naar een bepaalde wedde in de

rechterlijke macht? Dit zou hetzelfde praktisch resultaat kunnen geven. Het gaat hier echter niet zozeer over het resultaat, dan wel over de modaliteiten.

Ik heb nog een derde bedenking bij artikel 5 van het voorliggend ontwerp.

De Raad van State stipte bij artikel 5 aan dat in algemene zin de vraag kan worden gesteld of men door het onderbrengen van de rechterlijke macht bij de overheidssector, en derhalve door deze rechterlijke macht onder de toepassing te laten vallen van paragraaf 2 van artikel 50, niet indruist tegen de bepalingen van artikel 102 van de Grondwet.

Ik zal hier nu niet in detail op ingaan, Mijnheer de Minister, want reeds op 27 juli 1978, bij de bespreking van artikel 50, ben ik vrij uitvoerig tussenbeide gekomen om te zeggen dat het toenmalige artikel 50, wat de rechterlijke macht betrof, in strijd was met de tekst van de Grondwet.

In het uitstekende rapport van de heer De Clercq heb ik tevergeefs naar een antwoord op deze vraag gezocht. Ik vermoed dat dit niet te wijten is aan het verslag, maar aan het feit dat deze vraagstelling niet als dusdanig uitvoerig in de commissie voor de Financien werd behandeld. Men verwijst alleen naar het advies van de Raad van State, zonder dat op deze vraag een specifiek antwoord wordt gegeven.

Onder voorbehoud van een duidelijk antwoord, Mijnheer de Minister, nopens de grondwettigheid van dit artikel, meen ik dat een eventuele rechtzetting moet gebeuren straks naar aanleiding van de bespreking van artikel 5. Indien wij dit niet doen, zullen wij, zoals collega Vanderpoorten heeft gezegd, geconfronteerd worden met koninklijke besluiten die in elk geval zullen worden aangevochten, hetzij in toepassing van artikel 107 van de Grondwet, hetzij in toepassing van een mogelijke nietigverklaring door de Raad van State. Dergelijke conflicten, die niet gezond zijn in een rechtsstaat, kunnen best worden vermeden.

In het verleden heeft men deze aangelegenheid met betrekking tot de rechterlijke macht steeds bij afzonderlijke wetten geregeld. Ik moge herinneren aan de wet van 1867 en aan het Gerechtelijk Wetboek honderd jaar later.

Graag vernam ik van u, Mijnheer de Minister, waarom men deze aangelegenheid niet bij een afzonderlijke wet heeft geregeld. Mijns inziens is het mogelijk het emeritaat van de rechterlijke macht bij een afzonderlijke wet te regelen, en meer bepaald te integreren in de overeenstemmende artikelen van het Gerechtelijk Wetboek. Waarom heeft men niet een specifiek plafond ingevoerd? In zijn amendement, stelt de heer de Stexhe een plafond van 85 pct. voor. Dit zou eenvoudigheid bij de berekening mogelijk maken, waar op het ogenblik in de rangen van de magistratuur geen grote zekerheid heerst over de specifieke situatie waarin iedereen zich zal bevinden.

Na alles wat hier reeds donderdag werd gezegd ten aanzien van deze problematiek en om elk misverstand omtrent mijn uiteenzetting uit te sluiten, wil ik stellen dat het hier niet gaat om de bescherming van bepaalde hoog geprivilegieerde personen. Het gaat integendeel om de garanderen van de onafhankelijkheid en de deskundigheid van de rechterlijke macht.

Ik durf staande houden, Mijnheer de Minister, dat de attractiviteit van de rechterlijke macht voor een aantal oudere ervaren rechtspractici, van wie de aanbreng noodzakelijk is voor de rechterlijke macht, in de toekomst zou kunnen dalen of in het gedrang komen door de wetgeving die wij nu in het vooruitzicht stellen.

Voor mij — en ik dacht voor ons allemaal — is deskundigheid en ervaring in deze materies een bijkomende waarborg voor de rechterlijke macht die in dit land nog steeds « au-dessus de tout soupçon » staat.

Het principe van het emeritaat wordt door voorliggend ontwerp niet afgeschaft, maar voor het overige zijn er wel een aantal bezwaren waarop ik graag een antwoord van de minister kreeg.

Tenslotte wil ik er bij u op aandringen, Mijnheer de Minister, opdat u bij de harmonisering van de pensioenregeling een afzonderlijk statuut voor de rechterlijke macht zou willen overwegen, wat ongetwijfeld de onafhankelijkheid van deze derde, gelijke macht in onze rechtsstaat zal helpen garanderen. (*Applaus op sommige banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, chers collègues, j'essaierai de résumer les points essentiels de ce projet tout en répondant, dans la mesure du possible, aux questions qui m'ont été posées.

Trois observations me paraissent essentielles. Tout d'abord, le texte qui vous est soumis fait partie d'un ensemble; il touche à tout

ce qui a trait à la modération des revenus et à tout ce qui a été prévu dans les autres projets relatifs aux pensions. Il ne faut donc pas l'examiner en dehors de son contexte.

J'ai rappelé à cette tribune, il y a une quinzaine de jours, la difficile situation financière des régimes de pensions. Je n'y reviendrai pas, sauf à vous rappeler que, dans le secteur public qui nous occupe aujourd'hui, il faut trouver 6 milliards pour le budget des Pensions et que la situation deviendra de plus en plus difficile dans les prochaines années en raison de la montée des effectifs. De 1970 à 1975, on passe de 75 000 à 85 000 pensions de retraite dans le secteur public, soit une augmentation de 13 p.c. De 1980 à 1985, on passera, selon les prévisions, de 110 000 à 145 000, soit une augmentation de 32 p.c. La crise, la situation du régime des pensions ainsi que la situation difficile des finances publiques — M. Vanderpoorten a eu raison d'y insister — nous obligent à penser sérieusement à demain car nous devons assurer le paiement des pensions.

Dans notre pays, on compte de très nombreux petits pensionnés; 73 p.c. des pensions du secteur social sont inférieures à 15 000 francs par mois, selon les statistiques de 1980.

Il me paraît nécessaire de rappeler encore quelques chiffres au moment où nous parlons des plafonds: revenu garanti: 13 393 francs pour un ménage; pension des indépendants: 12 254 francs pour un ménage; pension minimum des salariés, 19 749 francs pour un ménage et pension maximum d'un employé qui a cotisé pendant toute sa carrière au plafond le plus élevé, 25 894 francs.

Si je rappelle ces chiffres, c'est pour bien situer les mesures de limitation des grosses pensions que le gouvernement vous propose en fixant à 124 061 francs, le maximum absolu auquel les grosses pensions devront être réduites d'ici au 1er janvier 1983.

Vous savez que des mesures de restriction sont imposées dans les autres secteurs — nous en avons parlé à propos des pensions du secteur social —, mesures relatives à l'anticipation, aux années supplémentaires, au cumul des pensions des allocations sociales. Des mesures analogues vous sont proposées dans le secteur public, notamment en matière de limitation et de péréquation.

Deuxième observation, ce projet n'innove pas; il se situe dans le prolongement de la loi du 5 août 1978 et de la loi budgétaire du 8 août 1980. Il réalise la déclaration gouvernementale et les engagements pris lors de la dernière Conférence nationale du Travail.

Troisième observation, ce projet n'aborde qu'une partie de la problématique des pensions du secteur public. J'ai parfaitement conscience qu'il laisse beaucoup de questions, et même des questions très importantes, en souffrance, notamment en matière de cumul. Plusieurs orateurs, dont M. Vangeel, y ont d'ailleurs insisté.

On peut difficilement admettre, surtout dans les circonstances actuelles, que des citoyens puissent toucher simultanément, deux, voire trois pensions. La fixation d'un maximum — le maximum absolu dont nous parlons — est un moyen, de même que la fixation d'un minimum est une nécessité si nous voulons réduire les écarts de revenus sans tomber dans le mythe du nivellement. Mais il faudra aborder le problème de façon plus globale, en commençant par réduire les distorsions internes aux régimes. Donc, ne reprochez pas à ce projet de n'être que ce qu'il est. Il se révélait nécessaire, mais il ne pose que quelques jalons vers un projet de loi-cadre d'harmonisation des régimes qui est en préparation et que j'espère pouvoir soumettre au Parlement dans les prochains mois.

Pour en revenir plus spécialement au dispositif du projet et aux questions posées, je constate que beaucoup de réponses se trouvent déjà dans le rapport fort circonstancié, complet et bien documenté de notre collègue, M. De Clercq, que je remercie de m'avoir ainsi facilité la tâche.

J'en arrive au premier problème, celui de l'écroulement des grosses pensions. M. Vanderpoorten et M. Storme, entre autres, ont insisté en revenant sur le large débat de la semaine dernière, relatif à l'indépendance du pouvoir judiciaire. L'expression « y compris » qui se trouve dans l'article premier, vise les pensions d'éméritat qui sont des pensions à charge du Trésor public. Elles sont payées par l'administration des pensions du ministère des Finances. Il a été rappelé ici la semaine dernière, que les magistrats honoraires qui ne réunissent pas les conditions pour bénéficier de la pension d'éméritat, reçoivent une pension du Trésor public, selon l'article 397 du Code judiciaire. Ils n'en conservent pas moins leur indépendance.

D'autre part, et c'est un fait moins connu sans doute, régulièrement des magistrats demandent leur pension anticipée sur base de l'article 63 de la loi du 5 août 1978, qui prévoit l'anticipation à l'âge de 60 ans et après 20 ans de service. Il s'agit là de pensions définitives visées par la Cour des comptes. En septembre dernier, une pension anticipée a été accordée; en octobre, deux pensions à l'âge de 60 ans; en novembre, une à l'âge de 63 ans. Ces magistrats qui bénéficient de

la pension anticipée n'en conservent pas moins, eux aussi, leur indépendance. Il est inexact de dire qu'il y aurait assimilation aux fonctionnaires. Toute référence au traitement de secrétaire général de ministère a été supprimée.

MM. Vanderpoorten et Storme, appuyés par M. de Stexhe, se demandent s'il n'eût pas été préférable de prévoir une référence au traitement d'un haut magistrat de la même manière qu'on se référerait au traitement de secrétaire général pour les fonctionnaires.

C'eût été possible mais avec la difficulté que le traitement du fonctionnaire est fixé par le Roi et celui du magistrat par la loi. En cas de modification barémique, cela peut entraîner des complications.

M. Vanderpoorten. — Maintenant aussi, Monsieur le Ministre. Si vous modifiez la somme de 715 000 francs, il faut adapter la loi. Vous ne pouvez modifier cette référence par arrêté royal.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — La somme est identique pour tous. Si vous aviez deux références, l'une à un grade de la magistrature et l'autre à un grade de l'administration, il y aurait probablement distorsion selon l'évolution des barèmes.

MM. Vanderpoorten et Storme pensent que ce problème de limitation de la pension des magistrats aurait pu être réglé par une loi distincte. Je rappelle que le Code judiciaire règle le problème de la pension d'éméritat. La seule mesure introduite est de portée générale puisqu'elle vise l'ensemble des régimes.

M. Storme a parlé de l'article 50, paragraphe 2, qui vise les mesures d'écurement progressif qui peuvent, aux termes de cet article, être décidées par le Roi. Je rappelle que les prérogatives du Roi, en cette matière, ne peuvent viser les magistrats puisque c'est le législateur qui est compétent en ce qui les concerne conformément à l'article 100 révisé de la Constitution.

M. Vanderpoorten. — La loi le stipule expressément, Monsieur le Ministre.

Mme Pétry. — En quoi les pouvoirs du Roi sont-ils limités ?

M. Mainil, Ministre des Pensions. — En dehors des mesures prévues par la loi...

Mme Pétry. — Ce que nous allons voter.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — ...En dehors des mesures qui prévoient, d'une part, la non-indexation des pensions dépassant le plafond et, d'autre part, l'écurement définitif à la date du 1er janvier 1983, le Roi ne peut prendre des mesures intérimaires puisque nous ne pouvons viser les magistrats que par des mesures légales. De telles mesures intérimaires sont nécessaires dans le cas de pensions ou de cumuls excédant largement le plafond ce qui n'est généralement pas le cas des magistrats ainsi que vous le constaterez à l'examen des chiffres.

A propos du montant de 715 500 francs M. Vangeel a bien fait d'indiquer qu'il y aurait un aspect familial à considérer. Je partage également son souci d'éviter, en l'occurrence, toute démagogie.

Quels sont les chiffres ? Il y a 1 750 cas de bénéficiaires de pension relevant du Trésor public qui dépassent le montant absolu. C'est une première donnée. Par ailleurs, on compte 418 magistrats émérites.

Grâce aux statistiques détaillées que m'a fournies l'administration, je possède des renseignements précis au sujet de 380 de ces 418 magistrats émérites. Pour 193 d'entre eux, soit 51 p.c., la pension moyenne ne dépasse pas le plafond absolu. Pour ces cas, il n'y aura donc en principe aucune réduction.

Pour 89, soit 23 p.c., la pension dépasse le plafond absolu de façon minime — moins de 15 p.c. — ce qui équivaudra à une réduction, en montant net, de l'ordre de 5 p.c. sur la période de deux ans.

Il reste une centaine de magistrats dont la pension dépasse le plafond absolu dans une mesure plus importante. Pour 81 d'entre eux, le dépassement varie de 15 à 25 p.c., ce qui signifiera une réduction, en montant net, de 10 à 15 p.c. Pour 17 autres, la pension dépasse le plafond absolu de plus de 25 p.c., ce qui entraînera une réduction en montant net allant de 15 p.c. jusqu'à 23 p.c. pour quelques hauts magistrats émérites de la Cour de cassation. Ces pourcentages se réfèrent au traitement moyen des cinq dernières années. Il arrive que des pensions d'éméritat dépassent ce traitement par le jeu des abattements. Par exemple, à l'indice 203,99 le traitement net d'un procureur général est, suivant le tableau joint au rapport de 96 540 francs tandis que la pension d'éméritat atteint 99 593 francs.

Voilà donc la situation des magistrats émérites.

Pour l'avenir, l'application du plafond relatif c'est-à-dire les trois quarts du traitement ayant servi de base au calcul de la pension, va entraîner pour les magistrats mis à la retraite à partir du 1er octobre 1980, une réduction, en net, qui oscillera entre 10 et 15 p.c. M. Vanderpoorten a parlé, à ce sujet, de discrimination. Par la fixation d'un plafond absolu le rapport entre le traitement et la pension sera en effet défavorable pour les plus hauts magistrats. Il est vrai aussi qu'en appliquant le plafond relatif aux pensions prenant cours à partir du 1er octobre 1980 il y aura une différence entre les anciens et les nouveaux pensionnés comme toujours lorsque l'on fixe un point de départ.

M. de Stexhe a rappelé, à propos de la notion d'écurement que couper la crête ne pouvait signifier couper le cou et il a proposé la limitation des effets de cet écurement. Les chiffres que je viens de citer montrent l'exacte portée de cet écurement en ce qui concerne les magistrats. Cette portée sera beaucoup plus considérable pour toutes les autres situations de cumul, mais je m'en tiens pour l'instant aux magistrats.

M. le chevalier de Stexhe. — Mon amendement vise l'ensemble des pensions, y compris les pensions sociales.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Nous allons y revenir, Monsieur de Stexhe.

Les magistrats invoquent les incompatibilités qui les frappent même lorsqu'ils sont admis à l'éméritat. Cet argument est pertinent et je crois honnêtement qu'il ne peut être écarté du revers de la main, les pensionnés des autres régimes étant autorisés à cumuler certaines activités réduites.

Comme l'a dit mon collègue de la Justice, ce dossier ne peut être considéré comme définitivement fermé dans le cadre de l'harmonisation des régimes des pensions. Il est à noter cependant que les incompatibilités ne sont pas absolues, loin s'en faut. Un pourcentage important de magistrats émérites ont des charges, enseignement, écrivent — et c'est fort heureux —, ces activités étant prévues par les articles 294, 300, 308 et 309 du Code judiciaire.

D'aucuns ont proposé de majorer quelque peu le plafond relatif pour tenir compte de ces incompatibilités. Je ne crois pas que cette formule soit équitable, car seuls en bénéficieraient ceux qui dépassent ce plafond, tous les autres — et ils sont nombreux — qui doivent se contenter d'une pension plus réduite, restant soumis aux règles d'incompatibilité.

Nous ne pouvons improviser de solution et le contact sera évidemment maintenu à ce sujet avec mon collègue de la Justice.

La plupart des orateurs ont parlé du cumul des pensions du secteur public avec une activité professionnelle.

M. Wyninckx a raison lorsqu'il dit que ces règles de cumul ne viennent pas de la loi du 5 août 1978. Une loi du 20 mars 1958 prévoyait des règles de cumul interne. La loi du 5 janvier 1976 a introduit dans le secteur public la référence au régime des travailleurs salariés, à partir de 60 ans pour les femmes et de 65 ans pour les hommes, l'interdiction ne valant que pour les nouveaux cas à dater du 1er janvier 1976. Cette loi du 5 janvier 1976 a été revue par une loi du 24 décembre 1976, qui a ramené la limite d'âge à 55 ans pour ceux qui prennent leur pension anticipée, son application ne valant que pour les pensions prenant cours à partir du 1er janvier 1977.

La loi du 5 août 1978, à laquelle on a fait allusion, étend le champ d'application des lois antérieures notamment aux mandataires publics et aux institutions publiques de crédit et supprime à partir du 1er janvier 1980 les droits acquis prévus dans les lois de 1976.

Enfin, la dernière loi budgétaire, du 8 août 1980, porte au 1er janvier 1981 l'application des dispositions qui frappent notamment nos anciens collègues parlementaires.

MM. de Stexhe et De Smeyter sont intervenus à propos de l'activité professionnelle. Nous reviendrons sur leurs amendements respectifs. M. Lahaye, se rattachant d'ailleurs à l'amendement de M. De Smeyter, a insisté pour que l'on tienne compte des collègues qui ne sont plus parmi nous. Par ailleurs, il a parlé de situations de cumul, évoquant toutefois des cumuls élevés.

Je dois tout de même lui faire observer que, dans le régime des pensions sociales — et l'on a parlé du régime des indépendants —, le cumul d'une pension qui, pour un ménage, n'atteint que 12 254 francs, avec une activité professionnelle, n'est possible que dans les limites de l'activité autorisée par les arrêtés en la matière, soit un revenu professionnel équivalent à 9 000 francs environ par mois.

M. Lahaye. — Vous trouvez cela équitable ?

Mme Pétry. — Enfin, une bonne comparaison, Monsieur le Ministre !

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Les 12 254 francs pour la pension de ménage, et les 9 000 francs pour l'activité professionnelle, donnent un total de 21 254 francs.

Mme Pétry. — Par rapport à 125 000 francs !

M. Lahaye. — Autre iniquité !...

M. Wyninckx. — Qui existait depuis bien longtemps !

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Il est vrai que le cumul de la pension de parlementaire et d'une pension de travailleur indépendant est limité à concurrence d'un montant absolu de 241 000 francs par an en application de l'article 115 de l'arrêté organique du 10 novembre 1967. Par contre, le cumul d'une pension de parlementaire avec une pension du régime salarié est permis.

M. Lahaye. — Tous les Belges sont égaux devant la loi !

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Tout ceci vous montre à quel point une harmonisation est nécessaire en matière de cumul. J'ai d'ailleurs insisté sur ce point dans mon introduction. Tout cela montre à quel point, nous devons revoir globalement l'ensemble de ce problème.

A propos de la réglementation à prendre en matière d'activité professionnelle M. Vangeel a attiré mon attention sur le fait qu'il fallait éviter de créer d'autres discriminations. Vous savez que la nouvelle réglementation prévoit, d'une part, l'abandon de la réference au temps de travail pour s'en tenir exclusivement au revenu professionnel produit et, d'autre part, l'instauration d'un double plafond le premier entraînant une réduction de la pension, le second entraînant sa suspension. Tels sont les principes généraux qui sont inclus dans le projet et doivent faire l'objet des arrêtés d'exécution.

M. de Bruyne a longuement insisté, comme il l'avait d'ailleurs fait précédemment, sur le problème de l'activité professionnelle autorisée des artistes. Ce problème est, certes, en rapport avec le projet que nous votons, mais également avec les matières de pensions sociales des régimes des travailleurs salariés et indépendants. Nous nous souviendrons de ses remarques lorsque nous élaborerons les arrêtés.

M. Wyninckx. — Je demande une suspension de séance...

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Qu'il me permette cependant de lui signaler que la question n'est pas aisée à résoudre. Il faut d'abord tenir compte, en effet, de la notion et de la définition de l'artiste et de l'activité artistique. Citons un exemple. A partir de quel moment peut-on considérer que l'œuvre d'un photographe est celle d'un artiste ? Quelle est la limite entre une œuvre artistique et une activité commerciale ?

Mme Pétry. — Tout dépend des photos !

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Par ailleurs, il a toujours été admis que les œuvres produites avant la date de la pension n'étaient plus considérées comme activité professionnelle, tandis que celles produites après cette date le restaient. Mais comment voulez-vous demander à des artistes d'établir un relevé complet des œuvres produites avant ou après une certaine date ?

Ceci montre bien que les solutions ne sont pas aisées. Quant au fond, il est certain que les problèmes ne se posent pas dans les mêmes termes en matière d'emploi pour les artistes ou les travailleurs en compétition sur le marché du travail.

Nous reviendrons sur les amendements de M. De Smeyter au cours de la discussion des articles.

Si j'ai répondu aux questions posées en essayant de les regrouper je sais que je n'ai pu convaincre ceux qui ne veulent pas être convaincus. Je crois cependant, et je ne doute pas que la plupart d'entre vous partagent ma conviction, que ce projet ne touche pas à ce que d'aucuns considèrent à juste titre comme essentiel : l'indépendance des juges.

Il demande par contre un effort à ceux qui peuvent le consentir. Il n'est agréable ni de proposer des sacrifices ni de les accepter. L'un et l'autre sont pourtant nécessaires et urgents, car si on ne répartit pas l'effort, on ne pourra pas sauver l'essentiel. C'est pourquoi je demande au Sénat de voter le projet. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion le texte proposé par la commission ?

Ik stel de Senaat voor de tekst aangenomen door de commissie als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus is beslist.

L'article premier est ainsi rédigé :

AFDELING I. — Wijzigingen aan te brengen aan de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen

Artikel 1. Artikel 38, 1°, van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 1° Op de rust- of overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist, met inbegrip van die toegekend aan de personen die hun recht op pensioen putten uit een regeling die in het emeritaat voorziet, aan de gewezen pleitbezorgers en aan het gewezen beroeps-personeel van de kaders in Afrika ; »

SECTION I. — Modifications à apporter à la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires

Article 1er. L'article 38, 1°, de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires, est remplacé par la disposition suivante :

« 1° Aux pensions de retraite ou de survie à charge du Trésor public, y compris celles allouées aux personnes dont le droit à pension relève d'un régime prévoyant l'éméritat, aux anciens avoués et aux anciens membres du personnel de carrière des cadres d'arrondissement ; »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 39, tweede lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 230 van de wet van 8 augustus 1980, betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Bovendien mogen die pensioenen, met inbegrip van de voormelde bonificaties, alsook de in artikel 38 bedoelde overlevingspensioenen, niet meer bedragen dan 715 500 frank per jaar. Dit bedrag is gekoppeld aan het indexcijfer 114,20 van de consumptieprijzen en schommelt op de wijze vastgesteld door de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld. »

Art. 2. L'article 39, alinéa 2, de la même loi, modifié par l'article 230 de la loi du 8 août 1980, relative aux propositions budgétaires 1979-1980, est remplacé par la disposition suivante :

« En outre, ces pensions, y compris les bonifications précitées, de même que les pensions de survie visées à l'article 38, ne peuvent excéder le montant de 715 500 francs par an. Ce montant est lié à l'indice 114,20 des prix à la consommation et varie de la manière prévue par la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Artikel 40, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De onderlinge kumulatie van meerdere in artikel 38 vermelde pensioenen, en de kumulatie van deze pensioenen met een rust- of overlevingspensioen als werknemer of als zelfstandige, mag niet meer bedragen dan 715 500 frank per jaar. Dit bedrag is gekoppeld aan het indexcijfer 114,20 van de consumptieprijzen en schommelt op de wijze vastgesteld door de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld. »

Art. 3. L'article 40, alinéa 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Le cumul de plusieurs pensions visées à l'article 38 entre elles, et le cumul de ces pensions avec une pension de retraite ou de survie de travailleur salarié ou de travailleur indépendant ne peut excéder le montant de 715 500 francs par an. Ce montant est lié à l'indice 114,20 des prix à la consommation et varie de la manière prévue par la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public. »

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De heer De Smeyter c.s. stelt voor volgend artikel 3bis (nieuw) in te lassen.

M. De Smeyter et consorts proposent d'insérer l'article 3bis (nouveau) que voici:

« § 1. Artikel 41, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, wordt aangevuld als volgt:

« Deze vrijstelling is evenwel niet van toepassing op de rust- en overlevingspensioenen toegekend aan de senatoren en aan de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers. »

§ 2. Het koninklijk besluit van 22 september 1980 tot uitvoering van artikel 41 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen wordt ingetrokken. »

« § 1er. L'article 41, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires, modifiée par la loi du 8 août 1980, est complétée par la disposition suivante:

« Cette exonération n'est toutefois pas applicable aux pensions de retraite et de survie accordées aux sénateurs et aux membres de la Chambre des représentants. »

§ 2. L'arrêté royal du 22 septembre 1980 portant exécution de l'article 41 de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires est abrogé. »

Het woord is aan de heer De Smeyter.

De heer De Smeyter. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, op bladzijde 8 van het regeerakkoord van 19 oktober 1980 kunt u onder titel I, VIII, Sociale zekerheid, 2. Pensioenen, 8), lezen:

« De beperking van de hoge pensioenen moet volledig toegepast zijn vanaf 1 januari 1983, met inbegrip van de pensioenen van de magistraten, parlementairen en emeritaat. »

Vorige week is artikel 100 van de Grondwet gewijzigd met een tweederdemeerderheid, zodat op het stuk van de magistraten en het emeritaat het regeerakkoord kan worden toegepast. Evenwel voorziet het koninklijk besluit van 22 september 1980 van uw voorganger, de heer De Croo, voor de parlementsleden in een gedeeltelijke vrijstelling van 20 pct. U weet toch ook dat dit slechts voor enkele van de collega's kan worden toegepast en dat de overgrote meerderheid nooit die grens zal bereiken. Nochtans, door dit koninklijk besluit van 22 september 1980, denkt de Belgische burger dat de pensioenen van de parlementsleden worden bevoordeligd, wat zeker niet het geval is, tenzij voor enkele uitzonderingen.

In de huidige budgettaire en economische omstandigheden is dit koninklijk besluit zeker niet te verrechtvaardigen en moet het matigen of inleveren voor iedereen gelden, dus ook voor alle collega's zonder één enkele uitzondering.

De Vlaamse socialisten staan erop dat ook die enkele parlementsleden het voorbeeld geven en zich onderwerpen aan de herstelmaatregelen die aan anderen worden opgelegd. De solidariteit moet spelen van het hoogste niveau tot het laagste niveau en voor iedereen. Mocht het Parlement beslissen dat uitzonderingen zouden gewettigd zijn, dan moet dit in de eerste plaats voor de sociaal zwakke pensioenen zijn waarvan het regeerakkoord terecht gewag maakt.

Ik wil mij onthouden van cijfers die aangehaald worden wat de samenstelling van deze uitzonderlijke pensioenen betreft, doch iedereen zal best begrijpen dat de argumenten, terecht verworpen voor magistraten en het emeritaat, dezelfde maatregelen en beschikkingen ook moeten gelden voor degenen die de wet maken.

Vandaar het amendement om een artikel 3bis in te voegen, luidende:

« § 1. Artikel 41, eerste lid, van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, wordt aangevuld als volgt:

Deze vrijstelling is evenwel niet van toepassing op de rust- en overlevingspensioenen toegekend aan de senatoren en aan de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

§ 2. Het koninklijk besluit van 22 september 1980 tot uitvoering van artikel 41 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen wordt ingetrokken. »

Ik durf te pleiten voor de aanueming van dit amendement en reken op het rechtvaardigheidsgevoel van alle collega's (*protest op de liberale banken*) opdat hetgeen wij hier doen geloofwaardig bij iedere burger moge overkomen en zij zouden weten dat voor iedereen en ik druk erop « voor iedereen » de wet geldt.

De heer Lahaye. — Ik heb u buiten deze zaal anders horen spreken en dan gaf u zich ook uit voor socialist.

De heer De Smeyter. — Ik blijf evenwel bereid, en dit in algeheel akkoord met de medeondertekenaars, de collega's Vangeel en Paque, dit amendement in te trekken, indien de minister hier voor de Senaat verklaart hetzelfde resultaat na te streven op een andere wettelijke wijze, door de mogelijkheid van gedeeltelijke vrijstelling te schrappen en het koninklijk besluit van 22 september 1980 in te trekken, om zodoende het regeringswerk niet te bemoeilijken.

De heer Lahaye. — Mag ik u vragen sedert wanneer u voor uw parlementair mandaat cotisaties betaalt?

De heer De Smeyter. — Sedert de wet van 1 april 1945 die u heeft goedgekeurd op mij van toepassing was.

De heer Lahaye. — Dat maakt voor u hoogstens 13 maanden. Nog sterk!

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, chers collègues, je me réfère à l'article 41 de la loi du 5 août 1978 qui vise une exonération « qui tient compte de la contribution personnelle dans le financement des avantages en cause ». C'est sur cette base qu'ont été publiés deux arrêtés royaux du 22 septembre 1980, pris par mon prédécesseur, M. De Croo.

Je me réfère par ailleurs à la déclaration gouvernementale au sujet de l'écarterement des hautes pensions, y compris celles des parlementaires.

Dès lors, je puis prendre au nom du gouvernement l'engagement de réexaminer l'arrêté royal du 22 septembre 1980 dans le cadre de l'harmonisation des régimes de pensions, après consultation des organes de gestion des caisses de pension concernées.

Telle est la déclaration que je fais au nom du gouvernement, à la suite du dépôt de l'amendement de M. De Smeyter.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, namens de fractie van de Vlaamse socialisten vraag ik een schorsing van de vergadering van één uur.

De heer Vanderpoorten. — In die tijd vormt men een nieuwe regering, Mijnheer Wyninckx!

De Voorzitter. — Mijnheer Wyninckx, ik sta natuurlijk een schorsing toe als u dat vraagt, maar iedereen is verwonderd dat die schorsing één uur moet duren.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, ik had begrepen dat tijdens deze schorsing ook het amendement van de heer de Stexhe in de fracties zou worden besproken. Ik veronderstel dat er in ieder geval een overleg tussen de fractievoorzitters van de meerderheid zal plaatshebben. Daarom was ik van mening dat wij een schorsing van een uur nodig hebben. Wijzelf hebben voor het onderhavige amendement al een half uur nodig.

M. André. — Une demi-heure suffit, Monsieur Wyninckx.

— La séance est suspendue à 16 h 30 m.

De vergadering wordt geschorst te 16 u. 30 m.

Elle est reprise à 18 h 40 m.

Ze wordt hervat te 18 u. 40 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Wij zetten de behandeling voort van het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen.

Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, Mevrouw de Minister en Heren Ministers, geachte collega's, ik verontschuldig mij ervoor dat deze schorsing langer geduurd heeft dan wat ik oorspronkelijk had gevraagd. Gezien de belangrijkheid van het probleem, zal ieder lid van deze vergadering wel begrijpen dat een lange bespreking nodig was in mijn eigen fractie. Niemand zal het mij ten kwade duiden zo ik op overleg met andere fracties van de meerderheid heb aangedrongen.

Ik neem aan dat, uit hoofde van wat ik ga zeggen, ik misschien in de ogen van collega Lahaye geen voortreffelijk mens ben, zoals hij onze collega Laridon heeft gekwalificeerd.

De heer Lahaye. — Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat de heer Laridon een collega en een vriend is.

De heer Wyninckx. — En een voortreffelijk mens. Wanneer blijkt dat ik niet helemaal de mening deel van de heer Lahaye, hoop ik toch dat wij nog de goede vrienden zullen blijven die wij in dit Parlement zijn geworden.

Dit debat heeft te maken met het herwaarderen van het Parlement en van de parlementaire functie.

Zo mijn fractie sinds lange tijd veel aandacht schenkt aan de wijze waarop enkele maanden geleden de beginselen zelf van de anticrisiswet werden omgebogen door een koninklijk besluit van de vorige minister van Pensioenen, is het omdat wij menen dat door dit koninklijk besluit en door de wijze waarop het tot stand is gekomen in enige mate tekort werd gedaan aan de parlementaire functie.

Uit het incident van vandaag mogen wij concluderen dat wij allen met wat meer aandacht de werkzaamheden van de Pensioenkas voor Senatoren zouden moeten volgen. Vorige week donderdag was het waarschijnlijk voor het eerst sedert vele jaren dat een vergadering van deze pensioenkas zo talrijk werd bijgewoond. Ik dring erop aan dat, in de toekomst, al de leden met veel aandacht de besprekingen van de pensioenkas zouden volgen.

De Vlaamse socialistische Kamer en Senaat zijn voorstander van de verschillende ontwerpen van herstelwet en bijgevolg ook voorstander van het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen. Wij hebben trouwens sedert lang een waslijst van beperkingen gesteund. Wij hebben ons op dat stuk binnen de regeringssoevereïteit bewogen, en dit ten opzichte van werklozen, zieken, invaliden en gepensioneerden uit alle sectoren. Wij zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid in het kader van het regeerakkoord en de regeringsverklaring en op dat stuk zullen wij, Vlaamse socialistische Kamer, nooit onze verantwoordelijkheid tegenover de bevolking ontwijken.

In het kader van dit debat over de herstelwet inzake overheidspensioenen wensen wij dat de minister namens de regering formeel bevestigt dat het koninklijk besluit, door de minister De Croo ondertekend, een vergissing was en herziening verdient. Wij hebben dit trouwens bij herhaling in deze vergadering gezegd, ook tijdens het debat over de regeringsverklaring. Desbetreffend is trouwens een passus in het regeerakkoord opgenomen.

De verklaring, Mijnheer de Minister, die u derhalve zoëven hebt afgelegd, kan ons niet volledig bevrediging schenken.

Enkele dagen geleden was ik toevallig in Nederland en zag er een affiche waarop te lezen was: « Meestal bedraagt het pensioen minder dan de helft van het laatste inkomen. » Soortgelijke affiches komen in heel Nederland voor. Dat is inderdaad de dramatische situatie waarin de doorsneegepensioneerde, zeker in de sector van de werknemers en van de zelfstandigen, die u zeer goed kent, zich geplaatst ziet. Steeds meer gepensioneerden bereiken niet meer of overschrijden maar lichtjes de helft van hun vroeger inkomen. Die evolutie is het gevolg van een aantal pensioenbeperkende maatregelen die door de openvolgende herstelwetten en koninklijke besluiten werden genomen, of het gevolg zijn van de ontwaarding van de koopkracht van de doorsneegepensioneerde door het beperken van de welvaartvastheid, door het opleggen van nieuwe lasten inzake ziekteverzekering, gezondheidszorgen, en hospitalisatie, door de huurwet in de privé-sector en door de huureglementering in de openbare sector.

Nu gaat het juist over degenen die vast en zeker nooit zullen meemaken dat hun inkomen wordt gehalveerd. Degenen waarover het nu

gaat zullen veel meer ontvangen dan de helft van hun laatste inkomen. Het betreft hier dus een rechtvaardigheidsbeginsel dat in het kader van de herstelmaatregelen aanleiding moet geven tot beperkingen. Die beperkingen hadden overigens reeds in 1978 wettelijk vorm en inhoud gekregen. Zij waren wet geworden waarbij trouwens, en dat is het concrete voorwerp van dit amendement, de parlementsleden uitdrukkelijk betrokken waren. Zelfs partijen die op dat ogenblik in de oppositie waren, hebben de tekst van het ontwerp van wet dat toen in bespreking was, goedgekeurd.

Wij vragen u, Mijnheer de Minister, voor deze vergadering duidelijk het voornemen van de regering bekend te maken en te zeggen of rekening zal worden gehouden met de bepaling uit het regeerakkoord, waarvan de Franse tekst luidt:

« La limitation des hautes pensions doit être complètement appliquée à partir du 1er janvier 1983, y compris pensions d'éméritat, magistrats et parlementaires. »

Wij hebben deze mogelijkheid voor de magistraten tot stand gebracht. Het zou ongehoord zijn mochten wij van deze gelegenheid niet gebruik maken om de bevoorrechte situatie van de parlementsleden die door het koninklijk besluit van de heer De Croo is ontstaan, te herzien en te beperken in de zin van meer rechtvaardigheid. Het zou ongehoord zijn mocht dit Parlement, geplaatst voor belangrijke ontwerpen zoals deze herstelwetten, die van alle lagen van de bevolking grote inspanningen vragen — en wij, Vlaamse socialistische Kamer, zijn bereid deze inspanningen te verdedigen en goed te keuren — van de regering niet vernemen dat zij geneigd is het koninklijk besluit in kwestie, in overleg met de daartoe bevoegde organen van Kamer en Senaat, in de richting van meer rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid te herzien. Ik wacht op het antwoord dat u namens de regering zult geven. (Applaus op verschillende banken.)

De heer De Seranno. — Dat zou ten minste ook moeten gelden voor de gewezen voorzitters en voorzitters van de intercommunales.

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, chers collègues, pour que tout soit clair, je ne puis que redire: « L'engagement pris par le gouvernement dans le cadre de sa déclaration gouvernementale. Voici la phrase employée: « Dans le secteur des hautes pensions, l'écurement décidé par les gouvernements précédents, effectif et complet, pour tous, y compris les parlementaires, sera réalisé à un rythme accéléré. » Il s'agit d'un extrait de la déclaration gouvernementale que j'ai rappelé tout à l'heure déjà. J'y ajoute cet autre extrait qui le confirme: « La limitation des hautes pensions doit être complètement appliquée à partir du 1er janvier 1983, y compris pensions d'éméritat, magistrats et parlementaires. » Je ne puis donc que confirmer cet engagement pris par le gouvernement.

D'autre part, je répète que le gouvernement s'engage à réexaminer l'arrêté royal du 22 septembre 1980 dans le cadre de l'harmonisation des régimes de pensions, après consultation des organes de gestion des caisses de pensions concernées. Il est évident que ce réexamen a pour objet de supprimer toute inégalité et de mettre fin à tout privilège. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Smeyter.

De heer De Smeyter. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Mevrouw de Minister, geachte collega's, vermits de minister van Pensioenen formeel is in zijn verklaring zal ik mijn amendement intrekken. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

Mme Pétry. — Bravo!

De heer Vanderpoorten. — De heer De Smeyter blijkt vlug tevreden te zijn.

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag mij af waarom wij hier twee uur en een kwartier hebben moeten verliezen, want de minister heeft na de schorsing net hetzelfde gezegd als ervoor. (Applaus op de liberale banken.)

Als dat de herwaardering van het Parlement is, dan begrijp ik er niets meer van.

De heer Wyninckx. — De minister heeft niet hetzelfde gezegd.

De heer Vanderpoorten. — In de kranten stond te lezen dat de regering akkoord ging met amendementen indien de coalitiepartners bij voorbaat overeenstemming zouden bereiken. Ik stel vast dat daar helemaal geen rekening mee gehouden wordt. Als zulks de revalorisatie van het Parlement moet betekenen, blijkt u vlug tevreden te zijn.

De heer Wyninckx. — De tweede verklaring van de minister ging veel verder dan de eerste. Dat was zeer duidelijk.

De heer Vanderpoorten. — De heer Vangeel, die het amendement mee heeft ondertekend, ontkent dat want hij schudt het hoofd, in horizontale zin, niet waar, Mijnheer Vangeel? (Gelach.)

De Voorzitter. — Het amendement tot invoeging van een artikel 3bis (nieuw) is dus ingetrokken.

L'article 3bis (nouveau) est donc retiré.

Art. 4. Artikel 42, eerste lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De kumulatie van één of meerdere in artikel 38 vermelde overlevingspensioenen met een wedde, een bezoldiging of een vergoeding ten laste van één van de bij dat artikel vermelde machten of organismen, of van een onderwijsinstelling die op enige grond door de Staat gesubsidieerd wordt, mag niet meer bedragen dan 715 500 frank per jaar. Dit bedrag is gekoppeld aan het indexcijfer 114,20 van de consumptieprijzen en schommelt op de wijze vastgesteld door de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld.»

Art. 4. L'article 42, alinéa 1er, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Le cumul d'une ou de plusieurs pensions de survie visées à l'article 38 avec un traitement, une rémunération ou une indemnité à charge d'un des pouvoirs ou organismes définis à cet article, ou d'un établissement d'enseignement subventionné à un titre quelconque par l'Etat, ne peut excéder le montant de 715 500 francs par an. Ce montant est lié à l'indice 114,20 des prix à la consommation et varie de la manière prévue par la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public.»

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De heer Vanderpoorten c.s. stelt voor het volgende artikel 4bis (nieuw) in te lassen:

«Artikel 48 van dezelfde wet wordt aangevuld met een zinsdeel luidende:

«met uitzondering van die welke betrekking hebben op de pensioenen van de personen die hun recht op pensioen putten uit een regeling die in het emeritaat voorziet.»

«L'article 48 de la même loi est complété par une partie de phrase rédigée comme suit:

«à l'exception de celles qui concernent les pensions des personnes dont le droit à la pension trouve son origine dans une disposition prévoyant l'éméritat.»

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, geachte Dames en Heren Ministers, geachte collega's, ik kan dit amendement zeer bondig verdedigen omwille van het feit dat de geachte minister van Pensioenen mij in zijn uiteenzetting gelijk heeft gegeven nopens de grond van dit amendement.

Le ministre des Pensions m'a donné raison lors de son intervention, ce qui me fait grand plaisir.

Ik wens in herinnering te brengen dat mijn amendement tot doel heeft artikel 48 van de wet van 1978 niet toepassing te maken op die categorie van personen die nu voor het eerst onder de toepassing van die wet zullen vallen.

Artikel 48 bepaalt dat de Koning, op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de administratie der pensioenen behoort, alle maatregelen kan nemen die nodig zijn om de moeilijkheden op te lossen die bij de toepassing van de bepalingen van deze sectie zouden rijzen. In deze sectie worden nu ondergebracht degenen die hun pensioen steunen op het emeritaat. Wij hebben vorige donderdag bij de bespreking van artikel 100 van de Grondwet uitdrukkelijk bepaald dat de magistraten «in ruste» worden gesteld op de leeftijd bepaald

door de wetgever en dat het bedrag van het pensioen verbonden aan het emeritaat zal worden bepaald door de wetgever. Derhalve moet de tekst van artikel 48 zoals het nu voorkomt in de wet van 1978 worden aangevuld met de woorden «met uitzondering van die welke betrekking hebben op de pensioenen van de personen die hun recht op pensioen putten uit een regeling die in het emeritaat voorziet».

Wanneer wij dit niet doen, Mijnheer de Minister, dan zullen wij in tegenstrijd met het door de constituant gewijzigde artikel 100 een beslissing treffen.

Ik heb donderdag klaar en duidelijk zo meen ik, het bewijs gebracht van het feit dat het de bedoeling is geweest van de constituanten om alleen aan de wetgever toe te laten de wedden van de magistraten en de pensioenen die hun toekomen te bepalen. Wanneer wij het anders zouden doen, dan is de hele betwisting die sedert 1978 is ontstaan naar aanleiding van artikel 50, paragraaf 2, waarbij werd gezegd dat bij koninklijk besluit te treffen vóór 31 december 1978 en overlegd in Ministerraad, men deel II, boek II, titel IV van het Gerichelijk Wetboek kon wijzigen inzake de inruststelling, pensioenering en emeritaat. Dat koninklijk besluit is nooit getroffen. Men heeft het noodzakelijk geacht dat te regelen bij wet na voorafgaandelijke wijziging van de Grondwet. Volgens mij kan er dus geen enkele twijfel bestaan nopens de juridische gegrondheid van mijn amendement, noch nopens het feitelijk akkoord dat hier donderdag onder de leden van de Senaat is overeengekomen.

Uzelf hebt daarstraks heel openhartig, heel eerlijk en heel rechtvaardig, zoals heel uw wezen is, gezegd dat ik gelijk had, Mijnheer de Minister. Ik hoop dat u gedurende de schorsing niet van gedachte bent veranderd en dat u derhalve mijn amendement zult willen aanbevelen bij de geachte leden van de Senaat en dat uzelf, die lid bent van de Senaat, dit amendement zal willen goedkeuren. (Applaus op de liberale banken en op de banken van de Volksunie.)

De heer Jorissen. — Herwaardering van het Parlement!

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, mes chers collègues, M. Vanderpoorten sera sans doute déçu mais il ne s'étonnera pas que je demande le rejet de son amendement. En effet, le gouvernement s'engage à s'en tenir à l'avis du Conseil d'Etat selon lequel les délégations de pouvoirs à l'exécutif devront être limitées aux mesures strictement secondaires.

D'autre part, je rappelle, et ceci plus spécialement en ce qui concerne l'article 50, que selon une jurisprudence constante cet article devra être interprété dans le sens que j'ai souligné à la tribune, à savoir que la Cour de cassation a toujours déclaré que lorsqu'une loi peut être interprétée de deux façons, en accord avec la Constitution ou à l'encontre de celle-ci, c'est évidemment l'interprétation constitutionnelle qui doit prévaloir.

Je demande, en conséquence, le rejet de cet amendement. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 4bis (nouveau).

Wij gaan over tot de stemming over artikel 4bis (nieuw).

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

100 votent non.

100 stemmen neen.

13 votent oui.

13 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'article n'est pas adopté.

Derhalve is het artikel niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bataille, Belot, Boegaerts, Bruart, Busieau, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Deleek, Delmeste, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Devean, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Féris, Fla-

gothier, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben; MM. Gramme, Guillaume (François), Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hoyaux, Hubin, Kuylen, Lallemand, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:
Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, De Meyer, Février, Gillet (Jean), Lahaye, Nutkewitz, Vanderpoorten, Vandermissen, Waltniel et Wathelet.

Se sont abstenus:
Hebben zich onthouden:

MM. Delpérée, Descamps, Guillaume (Emile), Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Kenens, Lagae, Moureaux et Vandezande.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Mevr. Herman-Michielsens. — Ik ben afgesproken met de heer Geens.

M. Descamps. — J'ai pairé avec M. Spitaels.

De heer Lagae. — Ik ben afgesproken met de heer Pede.

De heer Jorissen. — Ik ben afgesproken met Mevr. D'Hondt-Van Opdenbosch.

De heer Kenens. — Ik ben afgesproken met de heer Vangronsveld.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik was eveneens afgesproken met de heer Vangronsveld. Vermits collega Kenens zich ook onthouden heeft in afspraak met de heer Vangronsveld, vraag ik mijn onthouding om te zetten in een neenstem.

De Voorzitter. — Akte wordt u hiervan gegeven.

Art. 5. In artikel 50, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 238 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt de datum van 1 januari 1985 vervangen door 1 januari 1983;

2. Het tweede lid wordt door de volgende bepalingen vervangen:

« Nochtans, ten einde een progressieve toepassing te verwezenlijken van de maxima bepaald bij de artikelen 39, 40 en 42, worden de op 30 september 1980 lopende pensioenen en cumulaties en diegenen die hierna zullen ingaan, die deze maxima overtreffen, rekening houdend met de door deze sectie voorziene vrijstellingen, vanaf 1 oktober 1980 of vanaf hun ingangsdatum, niet meer gekoppeld aan de evolutie die het indexcijfer van de consumptieprijzen na 1 oktober 1980 zal kennen en dit tot het ogenblik waarop ze niet meer boven diezelfde maxima uitstijgen.

Op dat ogenblik worden de nominale bedragen van die pensioenen herzien, derwijze dat zij na toepassing van de bepalingen met betrekking tot de koppeling van de pensioenen aan het indexcijfer der consumptieprijzen, beperkt blijven tot de maximumbedragen vastgesteld door deze sectie.

In geval van kumulatie van pensioenen houdt deze werkwijze rekening met de orde van voorrang vastgesteld in uitvoering van § 2, 2e lid.

Diezelfde herziening wordt uitgevoerd op 1 januari 1983 wat betreft de pensioenen waarop de artikelen 39, 40 en 42 slechts op die datum integraal van toepassing zullen zijn.

Art. 5. A l'article 50, § 1er, de la même loi, modifié par l'article 238 de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980, sont apportées les modifications suivantes:

1. A l'alinéa 1er, la date du 1er janvier 1985 est remplacée par celle du 1er janvier 1983;

2. L'alinéa 2 est remplacé par les dispositions suivantes:

« Toutefois, afin de réaliser une application progressive des maximums prévus aux articles 39, 40 et 42, les pensions et cumuls existant au 30 septembre 1980 et ceux qui prendront cours après cette date qui dépassent ces maximums, compte tenu des exonérations prévues par la présente section, ne seront plus, à partir du 1er octobre 1980 ou à partir de la date de prise de cours, liés à l'évolution de l'indice des prix à la consommation, postérieure au 1er octobre 1980, et ce, jusqu'au moment où ils ne dépasseront plus ces maximums.

A ce moment, les montants nominaux desdites pensions sont rectifiés de manière telle qu'après application des dispositions relatives à la liaison des pensions à l'indice des prix à la consommation, ils restent limités aux montants maximums prévus dans la présente section.

Cette opération tient compte, en cas de cumul de pensions, de l'ordre de priorité établi en exécution de l'alinéa 2 du paragraphe 2.

Cette même rectification est opérée au 1er janvier 1983 en ce qui concerne les pensions auxquelles les limitations prévues par les articles 39, 40 et 42 ne seront intégralement appliquées qu'à cette date. »

De heer Vanderpoorten c.s. stelt het volgend amendement voor:

In dit artikel het nr. 1 te doen vervallen.

Supprimer le point 1 de cet article.

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil dit amendement bondig toelichten vanop mijn bank. Dit amendement wil de overgangperiode doen uitlopen tot 1 januari 1985. In de wet van 1978 werd voorzien in een termijn van vijf jaar. In de wet van 1980 werd eveneens voorzien in een termijn van vijf jaar. Ik wil in een zelfde periode voorzien in deze wet.

Ik vraag derhalve de goedkeuring van mijn amendement.

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, après le rappel que je viens de faire de la déclaration gouvernementale, je demande évidemment le rejet de cet amendement.

M. le Président. — Nous passons au vote. Ceux qui sont partisans du maintien du point 1 de l'article 5 votent oui. Les autres votent non.

Zij die voor het behoud zijn van punt 1 van artikel 5 stemmen ja. De anderen stemmen neen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

102 votent oui.

102 stemmen ja.

15 votent non.

15 stemmen neen.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, le point 1 de l'article 5 est adopté.

Derhalve is punt 1 van artikel 5 aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bataille, Belot, Boegaerts, Bruart, Busieau, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Deleek, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. De Meyer, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyster, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Férier, Flagothier, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Gramme, Guillaume (François), Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hoyaux, Hubin, Kuylen, Lallemand, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM.

Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, Delpérée, Février, Gillet (Jean), Guillaume (Emile), Kenens, Lahaye, Moureaux, Nutkewitz, Vanderpoorten, Vandersmissen et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

M. Descamps, Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Lagae et Vandezande.

De Voorzitter. — Ik verzoek Mevr. Herman-Michielsens de reden van haar onthouding mede te delen.

Mevr. Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij om dezelfde reden onthouden als bij de vorige stemming.

M. le Président. — Le vote que le Sénat vient d'émettre implique le rejet de l'amendement de M. Vanderpoorten et consorts.

De stemming die de Senaat heeft uitgebracht impliceert de verwerping van het amendement van de heer Vanderpoorten c.s.

Je mets maintenant aux voix l'ensemble de l'article 5.

Ik breng thans artikel 5 in zijn geheel in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De heer Vanderpoorten c.s. stelt eveneens voor het volgende artikel 5bis (nieuw) in te lassen :

« Artikel 50, § 2, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 238 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, wordt opgeheven. »

« L'article 50, § 2, alinéa 1er, de la même loi, modifié par l'article 238 de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980, est abrogé. »

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, de argumentering bij het amendement dat ik daarnet op de tribune heb verdedigd, geldt ook voor dit artikel en zelfs in een nog grotere mate dan voor artikel 48. Ik voel mij met dit amendement bovendien gesteund door het advies van de Raad van State. Dit advies zegt uitdrukkelijk dat wanneer men § 2 van artikel 50 behoudt, de laatste alinea van artikel 5 van dit ontwerp geen draagkracht meer heeft. U voorziet immers reeds in de laatste alinea van dit artikel dat op 1 januari 1983 er een herziening uitgevoerd wordt met betrekking tot de pensioenen waarop de artikelen 39, 40 en 42 integraal van toepassing zullen zijn.

Bovendien merkt de Raad van State op dat de tweede paragraaf van artikel 50, zoals die in de wet van 1980 voorkomt, ongrondwettig is. De Koning is immers niet gemachtigd de pensioenen van de personen die het recht daarop putten uit de emeritaatsregeling, te wijzigen, aan te vullen, te vermeerderen of te verminderen.

De argumentatie van de minister geldt niet voor dit amendement. Ik vraag dus mijn amendement goed te keuren.

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, ministre.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, j'ai déjà répondu à ces deux questions.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'article 5bis (nouveau).

Er wordt tot naamstemming overgegaan over artikel 5bis (nieuw).

123 membres sont présents.

123 leden zijn aanwezig.

99 votent non.

99 stemmen neen.

15 votent oui.

15 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'article n'est pas adopté.

Derhalve is het artikel niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Busieau, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, De Baere, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Deleecq, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Devean, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féris, Flagothier, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Gramme, Guillaume (François), Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hoyaux, Hubin, Kuylen, Lallemand, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poullain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, De Meyer, Demuyter, Février, Gillet (Jean), Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Vanderpoorten, Vandersmissen, Waltniel et Wathelet.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Delpérée, Descamps, Guillaume (Emile), Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Lagae, Moureaux, Vandezande et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Van Ooteghem de reden van zijn onthouding aan te geven.

De heer Van Ooteghem. — Ik ben afgesproken met Mevr. De Backer.

De Voorzitter. — Artikel 6 luidt :

AFDELING II. — Wijziging aan te brengen in de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976

Art. 6. Artikel 141, eerste lid, van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Onverminderd de toepassing van artikel 8 van de wet van 17 juli 1975 betreffende de pensioengerechtigde leeftijd vastgesteld in sommige pensioenregelingen van de overheidssector worden de in artikel 140 bedoelde rustpensioenen, naargelang van het geval en in dezelfde mate als voorzien in de pensioenregeling voor werknemers, geschorst of verminderd tijdens de perioden gedurende welke hun titularis vanaf de leeftijd van 65 jaar zo het een mannelijk personeelslid betreft, of van 60 jaar zo het een vrouwelijk personeelslid betreft, een beroepsarbeid verricht die in de regeling voor werknemerspensioenen de schorsing of de vermindering van het rustpensioen tot gevolg heeft. »

SECTION II. — Modification à apporter à la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976

Art. 6. L'article 141, alinéa 1er, de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976 est remplacé par la disposition suivante :

« Sans préjudice à l'application de l'article 8 de la loi du 17 juillet 1975 relative aux conditions d'âge fixées dans certains régimes de pensions du secteur public, les pensions de retraite visées à l'article 140 sont, selon le cas et dans la même mesure que prévu dans le régime des pensions des travailleurs salariés, suspendues ou réduites pendant les périodes durant lesquelles leur titulaire exerce, à partir de l'âge de 65 ans s'il s'agit d'un agent masculin ou de l'âge de 60 ans s'il s'agit d'un agent féminin, une activité professionnelle qui, dans le régime de pension des travailleurs salariés, entraîne la suspension ou la réduction d'une pension de retraite. »

— Aangenomen.

Adopté.

AFDELING III. — Toekenning van een toelage aan de gepensioneerden van de openbare dienst voor het jaar 1980

Art. 7. De toelage voorzien bij de wet van 5 april 1978 betreffende de toekenning van een toelage aan de gepensioneerden van de openbare diensten wordt hernieuwd voor het jaar 1980.

Evenwel worden de in artikel 3 van voornoemde wet voorziene bedragen van 800 frank en 600 frank voor het jaar 1980 vastgesteld op respectievelijk 1 000 frank en 800 frank. Bovendien wordt de datum van 1 december 1977 waarvan sprake is in de artikelen 2 en 5 van dezelfde wet vervangen door die van 1 december 1980.

SECTION III. — Octroi d'une allocation aux pensionnés du secteur public pour l'année 1980

Art. 7. L'allocation prévue par la loi du 5 avril 1978 relative à l'octroi d'une allocation aux pensionnés du secteur public, est renouvelée pour l'année 1980.

Toutefois, les montants de 800 francs et 600 francs prévus à l'article 3 de la loi précitée, sont fixés pour l'année 1980 respectivement à 1 000 francs et à 800 francs. En outre, la date du 1er décembre 1977 dont question aux articles 2 et 5 de la même loi est remplacée par celle du 1er décembre 1980.

— Aangenomen.

Adopté.

AFDELING IV. — Beperking van de gevolgen van de perekwatie van de overheidspensioenen

Art. 8. In artikel 165 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, worden de woorden «tussen 30 juni en 31 december 1980» vervangen door de woorden «tussen 30 juni 1980 en 30 juni 1981» en de woorden «die eindigt op 31 december 1980» worden vervangen door de woorden «die eindigt op 30 juni 1981».

SECTION IV. — Limitation des effets de la péréquation des pensions du secteur public

Art. 8. Dans l'article 165 de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980, les mots «entre le 30 juin et le 31 décembre 1980» sont remplacés par les mots «entre le 30 juin 1980 et le 30 juin 1981» et les mots «se terminant au 31 décembre 1980» sont remplacés par les mots «se terminant au 30 juin 1981».

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Le chevalier de Stexhe propose l'insertion d'un article 8bis (nouveau) ainsi rédigé:

Sub afdeling V «Overgangsbepaling» een artikel 8bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«In geen geval mag de toepassing van de wet van 5 augustus 1978, van de wet van 8 augustus 1980 en van deze wet tot gevolg hebben dat de pensioenen worden verminderd met meer dan 15 pct. vergeleken met de wettelijke of statutaire toestand op 1 augustus 1978.»

Sous une section V «Disposition transitoire», insérer un article 8bis (nouveau), libellé comme suit:

«En aucun cas, l'application de la loi du 5 août 1978, de celle du 8 août 1980 et de la présente loi, ne peut avoir pour effet de réduire les pensions de plus de 15 p.c. par rapport à la situation légale ou statutaire existante au 1er août 1978.»

La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, je crois avoir suffisamment développé l'objectif de mon amendement tout à l'heure. J'imagine que M. le ministre des Pensions y a réfléchi depuis lors et qu'il aura l'obligeance de nous dire ce qu'il en pense.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je demande formellement le rejet de l'amendement du chevalier de Stexhe.

Au cours des débats, il a été signalé divers cas d'inégalité dans les règles de cumul de pensions et de plafonds.

Le gouvernement a annoncé à plusieurs reprises qu'il prépare un projet de loi-cadre harmonisant les régimes. Il est clair qu'il tiendra

compte, dans la mesure où elles s'avèrent fondées, des inégalités dont il a été question ici même à l'occasion du débat sur le projet de loi de pensions.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, compte tenu de la réponse du ministre des Pensions, de son engagement, et de la grande confiance que j'ai en lui, je veux lui confirmer cette confiance exceptionnelle en retirant mon amendement.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, als ik het goed heb begrepen heeft de minister op andere argumenten geantwoord dan die welke de heer de Stexhe tot verdediging van zijn amendement deed gelden.

Met zijn amendement vraagt de heer de Stexhe dat in geen geval de toepassing van de wet van 5 augustus 1978 en van de wet van 8 augustus 1980 tot gevolg zouden hebben dat de pensioenen worden verminderd met meer dan 15 pct., vergeleken met de wettelijke of statutaire toestand op 1 augustus 1978.

In zijn uiteenzetting heeft de heer de Stexhe een aantal voorbeelden aangehaald om aan te tonen dat een aantal magistraten niet het emeritaatpensioen genieten, maar wel een gewoon pensioen dat veel minder is dan men soms denkt en dat uitgekeerd wordt op basis van de thans bestaande artikelen 393 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek. Het pleidooi van de heer de Stexhe heeft mij zodanig overtuigd dat ik, aan u, Mijnheer de Voorzitter, en aan de collega's van de Senaat de toelating wil vragen om het amendement van de heer de Stexhe waaraan hij zo heeft gezwoegd eenvoudig over te nemen. Ik vraag dat de Senaat hierover zou stemmen.

De Voorzitter. — Wij stemmen dus over het amendement van de heer de Stexhe dat door de heer Vanderpoorten overgenomen werd en dat ertoe strekt een artikel 8bis in te voegen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

124 membres sont présents.

124 leden zijn aanwezig.

101 votent non.

101 stemmen neen.

14 votent oui.

14 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'article n'est pas adopté.

Derhalve is het artikel niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Busieu, MM. Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, De Baere, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Deleecq, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. De Meyer, Mme De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyster, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Flagothier, Gerits, Gijs, Mmes Gilliet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Gramme, Guillaume (François), Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hoyaux, Hubin, Kuylen, Lallemand, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborgh, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbiest, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, Demuyter, Février, Gilliet (Jean), Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Vanderpoorten, Vandersmissen, Waltniel et Wathélet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Delpérée, Descamps, Guillaume (Emile), Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Lagae, Moureaux, Vandezande et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Mag ik aannemen dat de leden die zich hebben onthouden, zulks gedaan hebben om de reeds eerder opgegeven redenen. (*Instemming.*)

Ik stel voor boven de artikelen 9 en 10 de titel « Inwerkingtreding » te schrijven, zodat er een duidelijk onderscheid ontstaat met afdeling IV.

Je propose de surmonter les articles 9 et 10 du titre « Entrée en vigueur ». (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Art. 9. De bepalingen van deze wet zijn van toepassing van 1 januari 1981 af.

Art. 9. Les dispositions de la présente loi sont d'application à partir du 1er janvier 1981.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. Deze wet treedt in werking op de dag van de publikatie in het *Belgisch Staatsblad* van de herstelwet inzake inkomensmatiging.

Art. 10. La présente loi entre en vigueur le jour de la publication au *Moniteur belge* de la loi de redressement relative à la modération des revenus.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous allons procéder tout de suite au vote sur l'ensemble du projet de loi.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 5 JANUARI 1977, HOUDENDE UITGIFTE VAN DE TWEEDE TRANCHE VAN DE LENING VAN HET BELGISCH-KONGOLEES FONDS VOOR DELGING EN BEHEER EN TOT REGELING VAN DE PROBLEMEN BETREFFENDE DE LENINGEN IN KONGOLESE FRANKEN « KOLONIALE SCHULD 4 1/4 PCT. 1954-1974 » EN « KONGOLESE SCHULD 4 PCT. 1955-1975 »

Verdaging

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 5 JANVIER 1977, PORTANT EMISSION D'UNE DEUXIEME TRANCHE D'EMPRUNT DU FONDS BELGO-CONGOLAIS D'AMORTISSEMENT ET DE GESTION ET REGLANT LES PROBLEMES RELATIFS AUX EMPRUNTS EN FRANCS CONGOLAIS « DETTE COLONIALE 4 1/4 P.C. 1954-1974 » ET « DETTE CONGOLAISE 4 P.C. 1955-1975 »

Ajournement

De Voorzitter. — Aan de orde is de hervatting van de behandeling van het voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977.

Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, mag ik voorstellen dat de behandeling van dit agendapunt zou worden verdaagd tot de datum waarop de minister van Financiën het zal wensen.

De Voorzitter. — Ik meen te weten, Mijnheer Lahaye dat de minister van Financiën bereid is op een latere datum aanwezig te zijn en dat hij bij die gelegenheid een regeling wil voorstellen betreffende de inhoud van uw voorstel.

Is de Senaat het eens om de verdere behandeling van dit voorstel van wet te verdagen? (*Instemming.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — De commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor de eerste week van februari volgende agenda voor:

Dinsdag, 3 februari 1981, te 14 u. 30:

Ontwerp van herstelwet tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector.

Ontwerp van herstelwet inzake inkomensmatiging.

Ontwerp van herstelwet inzake de sociale zekerheid en de welvaartsvastheid in 1981.

Ontwerp van herstelwet inzake de fiscale en financiële bepalingen.

Woensdag, 4 februari 1981, te 14 uur:

Hervatting van de agenda van de vergadering van dinsdag.

Ontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 76 van de gemeentewet.

Voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Ottignies-Louvain-la-Neuve.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 515 van het Gerechtelijk Wetboek.

Te 15 uur:

1) Geheime stemming over de voordracht van twee kandidaten voor een openstaand ambt van raadshier bij het Hof van cassatie.

2) Naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde ontwerpen van wet.

Donderdag, 5 februari 1981, te 14 uur:

Hervatting van de agenda van de vergadering van woensdag.

Naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde ontwerpen.

Mondelinge vragen.

Interpellaties.

Le Sénat se réunira mardi, 3 février 1981, à 14 h 30 avec à son ordre du jour:

Projet de loi de redressement instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public.

Projet de loi de redressement relative à la modération des revenus.

Projet de loi de redressement relative à la sécurité sociale et au bien-être en 1981.

Projet de loi de redressement relative aux dispositions fiscales et financières.

Mercredi, 4 février 1981, à 14 heures:

Reprise de l'ordre du jour de la séance de mardi.

Projet de loi modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

Projet de loi modifiant l'article 76 de la loi communale;

Proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune d'Ottignies-Louvain-la-Neuve.

Projet de loi modifiant l'article 515 du Code judiciaire.

A 15 heures:

1) Scrutin pour la présentation de 2 candidats à une place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

2) Votes nominatifs sur l'ensemble des projets de loi dont la discussion est terminée.

Jeudi, 5 février 1981, à 14 heures:

Reprise de l'ordre du jour de la séance de mercredi.

Votes nominatifs sur l'ensemble des projets de loi dont la discussion est terminée.

Questions orales.

Interpellations.

Le Sénat est-il d'accord?

Is de Senaat hiermee akkoord? (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Dan is aldus beslist.

PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE AUX PENSIONS DU SECTEUR PUBLIC

Vote

ONTWERP VAN HERSTELWET INZAKE OVERHEIDSPENSIOENEN

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi de redressement relative aux pensions du secteur public.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van herstelwet inzake overheidspensioenen.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

123 membres sont présents.

123 leden zijn aanwezig.

100 votent oui.

100 stemmen ja.

17 votent non.

17 stemmen neen.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden verzonden.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaensens, Akkermans, André, Bailly, Bataille, Belot, Boegaerts, Bruart, Busieau, Mme Buyse, MM. Califice, Canipel, Carpels, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Cugnon, Daulne, De Baere, De Clercq, Deconinck, De Graeve, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mme De Loore-Raeymaekers, M. De Meyer, Mme De Paux-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeyers, Féaux, Férier, Flagothier, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Gramme, Guillaume (François), Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hoyaux, Hubin, Kuylen, Lallemand, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, Delpérée, Demuyter, Février, Gillet (Jean), Guillaume (Emile), Kenens, Lahaye, Moureaux, Nutkewitz, Vanderpoorten, Vandersmissen, Waltniel et Wathélet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

M. Descamps, Mme Herman-Michielsens, MM. Jorissen, Lagae, Vandezande et Van Ooteghem.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE MEYER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN MIDDENSTAND EN VAN HET PLAN OVER «DE RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE OVER HET ONTWERP VAN HERSTELWET INZAKE DE MIDDENSTAND»

QUESTION ORALE DE M. DE MEYER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES CLASSES MOYENNES ET DU PLAN SUR «LA CONSULTATION DU CONSEIL D'ETAT CONCERNANT LE PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE AUX CLASSES MOYENNES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Meyer aan de Vice-Eerste minister en minister van Middenstand. Het woord is aan de heer De Meyer.

De heer De Meyer. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, uit de adviezen van de Raad van State over het ontwerp van herstelwet inzake de middenstand blijkt dat, hoewel die adviezen moesten worden verstrekt binnen de drie dagen, de kabinetschef van de minister, die door deze was aangewezen om de Raad inlichtingen te verschaffen in verband met het ontwerp, gedurende die dagen voor de Raad van State onbereikbaar was.

Kan de Vice-Eerste minister en minister van Middenstand en van het Plan, enige verantwoording geven voor het kennelijk onbehoorlijk gedrag waaraan zijn kabinetschef zich aldus tegenover de Raad van State heeft schuldig gemaakt?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore, die zich bereid verklaard heeft te antwoorden namens de Vice-Eerste minister en minister van Middenstand.

De heer Dhoore, Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ziehier het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Middenstand: «De Raad van State heeft driemaal met mijn kabinet van Middenstand contact opgenomen ten einde informatie te bekomen omtrent het wetsontwerp van herstelwet met betrekking tot Middenstand. Telkemmale werden door een voornaam lid van mijn kabinet, dat hiervoor werd aangeduid, de noodzakelijke antwoorden verstrekt.

Daarenboven werd de kabinetschef persoonlijk en onmiddellijk op de hoogte gebracht van de inhoud van de verstrekte gegevens. Om precies te zijn volgen hierna de namen van de leden van de Raad van State die de gewenste inlichtingen hebben bekomen:

— de heer Adriaens (1 maal) kamervoorzitter;

— de heer De Koster (2 maal) auditeur.»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE MEYER AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE RAADPLEGING VAN DE RAAD VAN STATE OVER HET ONTWERP VAN 'HERSTELWET INZAKE INKOMENSMATIGING»

QUESTION ORALE DE M. DE MEYER AU PREMIER MINISTRE SUR «LA CONSULTATION DU CONSEIL D'ETAT CONCERNANT LE PROJET DE LOI DE REDRESSEMENT RELATIVE A LA MODERATION DES REVENUS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Meyer aan de Eerste minister.

Het woord is aan de heer De Meyer.

De heer De Meyer — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, uit het advies van de Raad van State over het ontwerp van herstelwet inzake inkomensmatiging blijkt:

1° Dat de Raad van State door de Eerste minister werd verzocht hem dat advies te laten worden binnen een kortere termijn dan die waarover de Raad wettelijk beschikte om het uit te brengen;

2° Dat de kabinetschef van de Eerste minister, die door deze was aangewezen om de Raad inlichtingen te verschaffen in verband met het ontwerp, gedurende die termijn voor de Raad van State onbereikbaar was.

Kan de Eerste minister enige verantwoording geven voor het kennelijk onbehoorlijk gedrag waaraan hijzelf en zijn kabinetschef zich aldus tegenover de Raad van State schuldig hebben gemaakt?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore, die zal antwoorden namens de Eerste minister.

De heer Dhoore, Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ziehier het antwoord van de Eerste minister:

«Ik meen geen enkele verantwoording te moeten geven omdat er bezwaarlijk sprake kan zijn van een kennelijk onbehoorlijk gedrag van mijnentwege.

Ook treft mijn kabinetschef geen enkele schuld aangezien hij alle schikkingen had getroffen bij medewerkers die van dienst waren om hem op ieder ogenblik te kunnen bereiken.

Hoogstens kan men spreken van een spijtig misverstand dat ik persoonlijk slechts kan betreuren.»

QUESTION ORALE DE M. TILQUIN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR « LA SITUATION DRAMATIQUE DE L'INDUSTRIE TEXTILE WALLONNE »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER TILQUIN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER « DE DRAMATISCHE TOESTAND VAN DE WAAELSE TEXTIELNIJVERHEID »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Tilquin au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques sur « la situation dramatique de l'industrie textile wallonne ».

La parole est à M. Tilquin.

M. Tilquin. — Monsieur le Président, Madame et Monsieur les Ministres, chers collègues, vous n'êtes pas sans savoir que la situation de l'industrie textile wallonne est devenue dramatique. Les manifestations sociales d'une extrême gravité auxquelles nous assistons dans les régions concernées sont là pour nous prouver les difficultés que vivent actuellement les 2 270 travailleurs encore occupés dans ce secteur en Wallonie.

Déjà victimes des transferts de compétences entre le national et le régional, ce secteur doit — à peine de dégradations plus graves, si pas de disparition — faire l'objet d'un changement immédiat de politique, faute de quoi, le plan quinquennal du textile et de la confection entré en vigueur le 1er janvier 1981 ne sera plus d'aucun secours pour ces entreprises.

Monsieur le Ministre pourrait-il dès lors avoir l'obligeance de me faire savoir : Quelles sont les raisons pour lesquelles le traitement des dossiers de restructuration a fait l'objet de retards importants ? S'il marque son accord au dégageant immédiat d'un montant de 250 millions de francs, à valoir sur les montants prévus au plan, afin de résoudre les problèmes à très court terme des firmes Van Hoegaerden-Boonen, La Herseautoise, Bastin et Pelzer, Tiquet Wéry, Moraine, Solaver, Martin Frères, Hart et Fabelta ? S'il marque son accord pour que soit octroyé à la Wallonie 20 p.c. des crédits prévus au Plan, ce qui correspond à la part de cette région dans l'emploi total du secteur, ces fonds étant gérés par une direction wallonne.

M. le Président. — La parole est à Mme De Pauw-Deveen, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise qui répondra en lieu et place du Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques.

Mme De Pauw-Deveen, Secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, adjoint au ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, chers collègues, en réponse aux trois parties de sa question du 23 janvier 1981, je porte à la connaissance de l'honorable membre les informations suivantes.

En exécution de la décision du Conseil des ministres du 26 juin 1980 donnant compétence au ministre des Affaires économiques pour le traitement des dossiers individuels d'entreprises en difficultés, les cabinets des secrétaires d'Etat aux régions m'ont transmis des dossiers de telles entreprises qui étaient, antérieurement au 26 juin 1980, de leur compétence.

J'ai, avec les cabinets concernés, examiné chacun des dossiers transmis. Sur base des suggestions émises par les cabinets visés, et de leurs arguments, j'ai soumis au CMCES des propositions visant à ce que l'Etat aide temporairement quatre entreprises déterminées.

Mes propositions ont été agréées le 21 juillet 1980 par le CMCES, lequel m'a chargé de faire étudier, par les bureaux d'études ayant analysé les secteurs du textile et de la confection, la viabilité à moyen terme de ces quatre entreprises.

Suite aux études effectuées, j'ai soumis des propositions relatives à ces quatre entreprises au CMCES, lequel a entre-temps pris décision au sujet de leurs dossiers.

Je fais remarquer qu'il n'a pas été possible d'aller plus vite en besogne, tenant compte du sérieux avec lequel les études en question devaient se faire et du fait qu'un mois a été perdu par la fermeture des firmes en question pendant la période des vacances annuelles.

Lors de la séance publique de la Chambre des représentants en date du jeudi 22 janvier 1981, j'ai répondu aux interpellations de plusieurs députés en spécifiant que : En ce qui concerne les quatre entreprises retenues le 21 juillet 1980 par le CMCES, celui-ci a chargé le ministre des Affaires économiques de faire étudier par des bureaux d'études la viabilité à long terme de ces quatre entreprises ; pour d'autres entreprises déclarées en faillite avant le 26 juin 1980, la solution est aux mains de la curatelle de ces sociétés dont certaines poursuivent leurs activités ; enfin, pour d'autres entreprises dont

les difficultés se sont accentuées, le cabinet des Affaires économiques a demandé à la SNCI, qui va financer le programme quinquennal, d'intervenir financièrement pour les aider temporairement à maintenir leurs activités.

Je rappelle également ici qu'en date du 23 janvier 1981, le gouvernement a décidé que les avances récupérables suivantes :

- A la SA La Herseautoise : 75 millions ;
- A la SA Bastin - Peltzer à Verviers : 15 millions ;
- A la SA Van Hoegaerden Boonen (Ceroux-Mousty) : 40 millions ;

doivent être prélevées sur le montant destiné à la restructuration et à la modernisation en 1981 dans le cadre du programme quinquennal.

J'insiste sur le fait que l'octroi de ces avances récupérables est sujet au respect de certaines conditions impératives.

Je signale à l'honorable membre que le CMCES a approuvé les statuts des deux organismes publics à créer dans le cadre institutionnel du programme quinquennal.

Il s'agit de l'Institut du Textile et de la Confection de Belgique (ITCB), qui assumera la mission de soutien de l'action commerciale, et de la Société nationale pour la restructuration de l'industrie de la Confection et du Textile (SNCT), qui aura pour mission de participer à la constitution de coopératives à créer par les entreprises pour mener en commun certaines actions commerciales et de prendre éventuellement, à certaines conditions, des participations dans le capital des entreprises elles-mêmes.

Les responsables des deux organismes décideront des interventions financières en faveur d'actions commerciales, de la réalisation d'investissements et d'opérations visant l'amélioration de structures financières, selon l'un des principes de base du programme quinquennal, à savoir celui de la sélectivité ; les mesures envisagées devront être strictement réservées aux entreprises qui seront en mesure de démontrer à quelles conditions raisonnables, et par quels moyens disponibles elles détiennent une chance sérieuse de devenir compétitives à court terme.

C'est donc la valeur des projets soumis par les entreprises qui déterminera leur prise en considération, et dès lors, l'intervention financière de l'Etat en faveur de leur réalisation.

Il tombe par conséquent sous le sens qu'il est malaisé, voire impossible, de déterminer à priori le montant des interventions qui répondront aux demandes individuelles se justifiant dans le cadre du programme, et partant, de fixer d'ores et déjà les pourcentages qui seront attribués aux industries textiles et de la confection, situées tant dans la région wallonne que dans la région bruxelloise et dans la région flamande.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVR. SMITT AAN DE MINISTER VAN SOCIALE VOORZORG EN VOLKSGEZONDHEID OVER « DE KASMOEILIKHEDEN VAN HET NATIONAAL WERK VOOR KINDERWELZIJN »

QUESTION ORALE DE MME SMITT AU MINISTRE DE LA PREVOYANCE SOCIALE ET DE LA SANTE PUBLIQUE SUR « LES DIFFICULTES FINANCIERES DE L'ŒUVRE NATIONALE DE L'ENFANCE »

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van Mevr. Smitt aan de minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid.

Het woord is aan Mevr. Smitt.

Mevr. Smitt. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, op de vergadering van de Hoge Raad van Werken voor Kinderwelzijn, werd aan de beheerders verslag uitgebracht over de zeer alarmerende thesaurietoestand van het NWK.

Ingevolge het uitblijven van de verschuldigde rijkssteun, bedragen de beschikbare middelen nog slechts 4 miljoen. De vorderingen daarentegen bedragen op het ogenblik 460 miljoen, waaronder de toelagen aan de erkende instellingen. Hierdoor is het NWK, voor de eerste maal in zijn bestaan, verplicht iedere subsidiëring aan de erkende werken op te schorten.

Ik vestig er de aandacht van de ministers op dat het hier gaat om : 300 kinderkribben, 21 kleintjesorden, 15 tehuizen voor moeders, 233 peutertuinen, 86 prenatale raadplegingen, 1 167 raadplegingen voor zuigelingen en kleuters, 13 multidisciplinaire raadplegingen. Bovendien betreft het hier meer dan 2 000 personeelsleden die in genoemde instellingen zijn tewerkgesteld.

Graag vernam ik van de Minister of hij onmiddellijk kan overgaan tot het nemen van maatregelen om aan de uiterst dringende financiële behoeften van het NWK tegemoet te komen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dhoore.

De heer Dhoore, Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, er dient te worden aan herinnerd dat de financiering voor 1980 geschiedt op basis van twee kredieten die zijn ingeschreven op de begroting van Volksgezondheid.

Artikel 41.22 van de sectie 31 betreffende de werkingskosten van het Nationaal Werk wordt beheerd door de nationale minister van Volksgezondheid.

Artikel 01.01 van de sectie 61 groepeert de kredieten van de persoonsgebonden materieën en omvat dus ook de middelen die ter beschikking moeten worden gesteld van de kinderkribben, peuterspeelplaatsen, raadgevingen voor zuigelingen en dies meer. Hoewel deze kredieten zijn ingeschreven op de nationale begroting, worden ze uitsluitend beheerd door de bevoegde ministers van de gemeenschappen.

Inzake artikel 41.22 dat ik beheer, kan ik het geachte lid mededelen dat heden een totaalbedrag van 548,4 miljoen werd geordonnanneerd en dat dit, onder voorbehoud van het visum van het Rekenhof, eerlang aan het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn zal worden uitbetaald.

Ik wens er eveneens op te wijzen dat de regeling van de toelagen aan het NWK met de vereiste spoed werd behandeld, maar dat noodzakelijkerwijze rekening moet worden gehouden met de vereiste termijnen voor de liquidatie en betalingsprocedures.

QUESTION ORALE DE M. E. GUILLAUME AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR «L'ETAT LAMENTABLE DANS LEQUEL SE TROUVE LE PANORAMA DE L'YSER DU PEINTRE BASTIEN»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER E. GUILLAUME AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE ERBARMELIJKE STAAT VAN HET IJZERPANORAMA VAN SCHILDER BASTIEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Emile Guillaume au ministre de la Défense nationale sur «l'état lamentable dans lequel se trouve le *Panorama de l'Yser* du peintre Bastien».

La parole est à M. Emile Guillaume.

M. E. Guillaume. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, Mesdames, Messieurs, le 16 décembre 1980, devant le Conseil de la Communauté française, je posais une question orale à M. Hansenne, ministre de la Communauté française.

Je déplorais l'état lamentable dans lequel se trouve cet admirable chef-d'œuvre du peintre Bastien, *Le Panorama de l'Yser*. Cette toile a été remise dans le vaste hangar abritant à l'heure actuelle les anciens avions formant le patrimoine du Musée de l'Air au Cinquantenaire.

Ce triste assemblage de lambeaux de toile est ce qu'il reste aujourd'hui de cette œuvre magnifique représentant le décor tragique dans lequel nos pères et nos grand-pères ont gagné notre Liberté, disais-je. Ces lambeaux de toile ne pourraient-ils être sauvés alors qu'il en est encore temps? Mais il est grand temps! Au moment où on parle de résurgence du fascisme et de l'incivisme, ne serait-ce pas l'occasion d'entreprendre une telle réparation. Pour cela, il faudrait qu'un ministre fasse preuve d'un brin d'imagination car on pourrait contacter des établissements comme les Beaux-Arts ou les Arts et Métiers, pour qui ce serait une leçon pratique et un centre d'intérêt tant pour les professeurs que pour les élèves.

M. le ministre Hansenne me répondait que l'œuvre en question était d'un intérêt documentaire certain, qu'elle faisait partie du patrimoine du Musée de l'Armée dépendant du ministre de la Défense nationale et que c'est donc à celui-ci que devrait s'adresser l'interpellateur. Un expert de l'Irpa a analysé la peinture et a déposé un rapport sur les mesures qui s'imposent. Il appartient au ministre de la Défense nationale de les prendre, déclara encore M. Hansenne.

En fonction de ce que m'a déclaré votre collègue, M. Hansenne, le 16 décembre 1980, je vous demande, Monsieur le Ministre, quelles sont ces mesures que vous comptez prendre?

M. le Président. — La parole est à M. Swaelen, ministre.

M. Swaelen, Ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, le tableau représentant le *Panorama de l'Yser* peint par l'artiste Bastien fait effectivement partie du patrimoine du Musée royal de l'Armée et de l'Histoire militaire.

Ainsi que mon collègue, le ministre de la Communauté française l'a signalé, le *Panorama de l'Yser* constitue un témoignage historique intéressant plutôt qu'un chef-d'œuvre.

Cette toile géante — aux dimensions de 17 m sur 113 m — date de 1927 et se trouve, depuis 1946, dans un état pitoyable.

A la demande d'un de mes prédécesseurs, le coût de la restauration a été évalué, début 1979, par des experts de l'Institut royal du Patrimoine artistique. Il s'élève à environ 15 millions de francs non compris les frais d'adaptation de la salle, en vue de conserver l'œuvre ainsi restaurée dans des conditions acceptables.

Une expertise réalisée à ma demande, fin 1980, par des experts du Génie, relative au décrochage et au transport, a abouti à la conclusion qu'il serait pratiquement impossible d'entreprendre ces opérations sans dégâts substantiels à l'œuvre en question.

Pour des raisons de sécurité des visiteurs et pour permettre les travaux d'entretien indispensables, j'autorise le conservateur en chef, en collaboration avec le Génie et avec l'Institut royal du Patrimoine artistique, à procéder à l'enlèvement du tableau.

Une seconde expertise déterminera s'il est possible de sauver des fragments significatifs du tableau: il va de soi que l'élément coût ne peut être perdu de vue et que cette seconde opération devra se faire dans les limites budgétaires du Musée royal de l'Armée.

Je souscris entièrement aux considérations de l'honorable sénateur quant à la valeur historique et éducative de cette œuvre mais, eu égard à l'état déplorable actuel de la toile, j'ai dû, à mon vif regret, prendre la décision qui s'imposait en pareilles circonstances.

QUESTION ORALE DE M. HISMANS A M. BUSQUIN, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «DES DOTATIONS ET CREDITS DESTINES AUX BATIMENTS SCOLAIRES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HISMANS AAN DE HEER BUSQUIN, MINISTER VAN NATIONALE OPVOEDING, OVER «DOTATIES EN KREDIETEN BESTEMD VOOR DE SCHOOLGEBOUWEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hismans au ministre de l'Education nationale.

La parole est à M. Hismans.

M. Hismans. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, la revue *La Construction* a signalé que l'administration des Travaux publics va recevoir un fonds de relance de 2,2 milliards destiné à des bénéficiaires dont la liste comprend notamment les écoles.

D'autre part, il me revient que des dotations du Fonds des Bâtiments scolaires arrêtées par la loi du 11 juillet 1973 auraient été amputées.

Monsieur le Ministre voudrait-il répondre aux questions suivantes: 1° Ces informations contradictoires sont-elles fondées? 2° Est-il exact que, simultanément alors que ce n'était pas le cas dans la partie néerlandophone du pays, les investissements ont été plafonnés pour les écoles de la partie francophone à un pourcentage du crédit disponible? 3° Est-il exact que les engagements pour les mêmes bâtiments scolaires ont été limités à un plafond nettement inférieur aux crédits normaux? 4° Est-il exact que, à l'encontre d'une saine gestion, les crédits d'entretien relatifs à des travaux, dont beaucoup sont inévitables, ont été eux aussi très fortement limités? 5° Est-il exact, enfin, que plus de 2 milliards ont été soustraits de la dotation du Fonds des Bâtiments scolaires de l'Etat et 500 millions de celle du Fonds des Bâtiments scolaires provinciaux et communaux? 6° Monsieur le Ministre n'estime-t-il pas qu'il s'agit, très clairement, d'une violation de la loi du Pacte scolaire, plus particulièrement du paragraphe 7 de l'article 13 de la loi du 11 juillet 1973, et veut-il me préciser ses intentions quant à la récupération de ces sommes et au non-renouvellement de semblable manière de faire illégale à l'avenir?

M. le Président. — La parole est à M. le ministre Mainil, qui répondra en lieu et place de M. Busquin, ministre de l'Education nationale.

M. Mainil, Ministre des Pensions. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je vous donne lecture de la réponse du ministre Busquin à M. le sénateur Hismans.

« Je partage le souci de l'honorable membre en ce qui concerne le respect du Pacte scolaire, dont l'application est sans rapport avec les 2,2 milliards attribués à la Régie des Bâtiments.

Il est exact que les plafonds d'investissements imposés en 1979 et 1980 ont limité les crédits des Fonds, respectivement à 80 p.c. et 77,6 p.c. des dotations légales. Une décision du Conseil des ministres du 21 décembre 1979 a prévu le report annuel des soldes disponibles, mais ceci, à concurrence du pourcentage des investissements autorisés. Pour 1981, le budget de mon département a été arrêté au montant autorisé en 1980, ce qui entraîne un plafonnement des investissements correspondant à 70,8 p.c. des dotations indexées. Ces réductions conjoncturelles ont été appliquées aussi bien aux dotations de la partie néerlandophone qu'à celles de la partie francophone.

Le crédit inscrit en 1980 pour l'entretien du propriétaire à l'article 12-18 a été ramené à 100 millions.

Il est exact, enfin, qu'en vue de respecter les accords conclus sous le gouvernement précédent, mon honorable prédécesseur a été contraint de bloquer sur les crédits d'investissements autorisés, d'une part 2,1 milliards sur la dotation du FBSE et d'autre part 100 millions sur celle du FBSPC. Le gouvernement s'est engagé à ne plus appliquer aucune réduction de cette espèce sur les dotations de 1981.»

PROJET DE LOI — ONTWERP VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé un projet de loi relative à la création d'un Fonds de la Coopération au Développement et d'un Fonds des Prêts à des Etats étrangers.

De regering heeft ingediend een ontwerp van wet met betrekking tot het oprichten van een Fonds voor Ontwikkelingssamenwerking en van een Fonds voor Leningen aan Vreemde Staten.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission des Relations extérieures et de Défense.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Defensie.

VOORSTEL VAN WET — PROPOSITION DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heer Storme heeft ingediend een voorstel van wet houdende nietigverklaring van scheidsrechterlijke uitspraken.

M. Storme a déposé une proposition de loi relative à l'annulation des sentences arbitrales.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Le Sénat se réunira le mardi 3 février 1981, à 14 h 30 m.

De Senaat vergadert opnieuw dinsdag 3 februari 1981 te 14 u. 30 m.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 19 h 40 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 19 u. 40 m.)